

๗๔๔
๗๔๔
๗๔๔

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
กาญจน์ ละอองทอง

- 6 พ.ศ. 2548

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
มีนาคม 2548

11111

กาญจน์ ละอองทอง. (2548). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร. ปรินต์ฉบับพิมพ์ วท.ม.
(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารมณีนาวากาญจน์,
อาจารย์จุมพล ลัมพาภิวัฒน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการ
ของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปร
เพศ อายุ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น
แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่า เอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร มีความ
ต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก มีความต้องการมากโดยส่วนรวม และกิจกรรม
นันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา และกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ส่วนกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้าง
สุขภาพอนามัยและสมรรถภาพอยู่ในระดับปานกลาง
2. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ
ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร
ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่ง
งานต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีหน่วยงาน
ที่สังกัดต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE NEEDS FOR RECREATIONAL ACTIVITY OF PERSONNAL AT THE
BANK FOR AGRICULTURE AND AGRICULTURAL COOPERATIVES, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
KANCHANEE LA-ONGTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Sciencedegree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University
March 2005

Kanchanee La-ongthong. (2005). *The Needs for Recreation Activity of Personnel at The Bank for Agriculture and Agricultural Co-operatives, Bangkok*. Master thesis, M.Sc. (Recreation Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Arom Nawagarn, Mr. Jumpol Lumpapiwat.

The purpose of this study was to study and compare the needs for recreation activity of personnel at The Bank for Agriculture and Agricultural Co-operatives, Bangkok. According to the sex, age, rank of position and working sectors. The simple of this study was 400 of personnel at The Bank for Agriculture and Agricultural Co-operatives, Bangkok. The tool used in the collection of data was a questionnaire, the data were analysis by using the SPSS program to percentage, means, standard deviation, t-test and F-test.

The results were as follows :

1. Personnel at the Bank for Agriculture and Agricultural Co-operatives, Bangkok were the needs for recreation activity were high level, the needs high were the most, Tourism and Traveling activity, and Special activity together. Health and Ability management activity were medium level.

2. Personnel at the Bank for Agriculture and Agricultural Co-operatives, Bangkok having different sex have the needs for recreation activity were significantly different at .05 level.

3. Personnel at the Bank for Agriculture and Agricultural Co-operatives, Bangkok having different age have the needs for recreation activity were significantly different at .05 level.

4. Personnel at the Bank for Agriculture and Agricultural Co-operatives, Bangkok having different rank of position have the needs for recreation activity were significantly different at .05 level.

5. Personnel at the Bank for Agriculture and Agricultural Co-operatives, Bangkok having different working sectors have the needs for recreation activity were significantly different at .05 level.

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
กาญจณี ละอองทอง

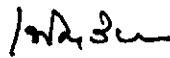
เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
มีนาคม 2548

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

ของ
นางสาวกาญจน์ ละอองทอง

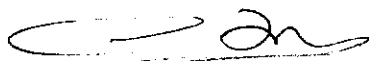
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

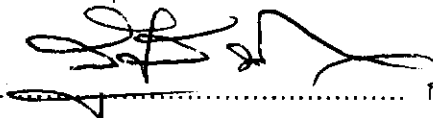

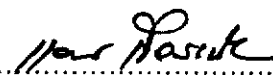
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)
วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์จุมพล ลัมพาทิวัฒน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์สุจินต์ ปริชามารถ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพน เจียรนัย)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารมณ นาวากาญจน์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ให้ความเมตตา คอยดูแล อบรม ให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง โดยไม่เหน็ดเหนื่อยกับผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่เข้ามา ศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง อาจารย์จุมพล ลัมพากิวัฒน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุจินต์ ปรีชาสามารถ และรองศาสตราจารย์แผน เจียรนัย กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้ความเมตตา ให้คำปรึกษา คำแนะนำในการวิจัย ตลอดจนความถูกต้องความสมบูรณ์แบบของรูปแบบและเนื้อหา ข้อมูลทาง วิชาการ รวมถึงกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน ผู้วิจัยตระหนักถึงการสละเวลาอันมีคุณค่าและความ เมตตาอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวัติ พึงโพธิ์ทอง และอาจารย์สมควร โพธิ์ทอง

คุณพิทยา นันทวิจิตร หัวหน้าแผนกสวัสดิการ กองสวัสดิการและแรงงานสัมพันธ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่กรุณาให้ข้อมูล รวมถึงคำแนะนำที่มีประโยชน์ และมีคุณค่ากับการวิจัย การติดตาม ดูแล รวมถึงสอบถามถึงปัญหาต่างๆ ตลอดจนการวิจัย และ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

คุณสมักร ภูมิเขต เจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาสันทนากการ ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ความช่วยเหลือ ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยเข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

คุณนริสสา ภูดีและเพื่อนๆของผู้วิจัยทุกท่าน ที่ไม่ได้เอ่ยนามในครั้งนีรวมถึงเพื่อนๆ รุ่นที่ 2 สาขาการจัดการนันทนาการ ที่ให้ความรัก กำลังใจอย่างดียเยี่ยมและความช่วยเหลือใน การศึกษา และตลอดการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะจดจำความรู้สึกที่ดีๆ อย่างนี้ไว้ตลอด

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบแทบเท้า คุณพ่อยุทธพงศ์ คุณแม่เจตน์ ละอองทอง ที่อบรมดูแล เลี้ยงดู ให้ความรัก ความอบอุ่น กำลังใจ รวมทั้งทุนทรัพย์ในการศึกษาและการวิจัยครั้ง นี้ บุญคุณครั้งนี้ยิ่งใหญ่หนักหนา มิสามารถทดแทนได้

คุณประโยชน์ ความดี อันใดจากการทำวิจัย ขอมอบให้แก่คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ที่เป็น ที่รัก และเคารพอย่างยิ่ง

หากเกิดความผิดพลาดตอนใดในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอรับไว้เพียงผู้เดียว

กาญจน์ ละอองทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมุติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความความต้องการ.....	8
กิจกรรมนันทนาการ.....	12
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	37
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	37
งานวิจัยในประเทศไทย.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
ประชากร.....	45
กลุ่มตัวอย่าง.....	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และข้อเสนอแนะ.....	70
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	70
ความสำคัญของการวิจัย.....	70
สมมติฐานในการวิจัย.....	70
วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
สรุปผลการวิจัย.....	72
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	78
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	79
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก.....	85
ภาคผนวก ข.....	87
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	95

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร.....	45
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งงานของพนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร.....	46
3	จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่.....	51
4	จำนวน ร้อยละ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ.....	52
5	จำนวน ร้อยละ และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา.....	54
6	จำนวน ร้อยละ และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการพิเศษ.....	55
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ.....	57
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา.....	58
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการพิเศษ.....	59
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการพิเศษ.....	60

ตารางบัญชี (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ.....	61
12	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ.....	62
13	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ.....	63
14	ผลการเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ.....	64
15	ผลทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ.....	65
16	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	66
17	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	67
18	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด.....	68
19	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด.....	69

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัยความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร.....	6
2 ลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Need).....	11
3 โครงสร้างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.....	33

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยในปัจจุบันมีวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตามยุคสมัยของข้อมูลข่าวสาร และโลกาภิวัตน์ ทุกคนต้องขวนขวายรีบเร่ง และเป็นสังคมผู้บริโภคมุ่งเน้นการหารายได้หรือวัตถุธรรมเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีกว่า อย่างไรก็ตาม คนไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเมื่อเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบทำให้สังคมปั่นป่วน สร้างปัญหาทางด้านจิตใจและสุขภาพจิต เกิดความเครียดทางสังคมที่ส่งผลด้านเศรษฐกิจ พร้อมกับ ความเครียดของบุคคลเพิ่มเป็นทวีคูณ การจัดการด้านการใช้เวลาว่าง การส่งเสริมโปรแกรม กิจกรรมในทางที่พึงประสงค์ เป็นสิ่งจำเป็นเป็นส่วนหนึ่งของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคเอกชนที่ต้องจัดบริการกิจกรรมนันทนาการที่ต้องการ เช่น การท่องเที่ยว มหรสพ บ้านเทিং เป็นต้น ต้องเร่งด่วนในการตอบสนองความต้องการของสังคม เพื่อลดความเครียดทางสังคมและส่งเสริมสุขภาพกายและจิตให้ดีขึ้น เพื่อสร้างเสริมกำลังใจ และสร้างความสมดุลของชีวิต สิ่งดังกล่าวนี้เป็นศาสตร์ด้านนันทนาการ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544: 15)

กิจกรรมนันทนาการสามารถนำมาใช้เป็นสื่อเพื่อการพัฒนาบุคคล ตลอดจนป้องกันแก้ไข ปัญหาของบุคคลและสังคมได้ภายใต้การชี้แนะของผู้นำนันทนาการที่มีความสามารถ หลักสำคัญของการจัดนันทนาการคือ การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ ความสนใจของประชาชนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้รับความสนุกสนาน บ้านเทিং เพลิดเพลินและเป็น ที่พอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ และหลักการนี้สอดคล้องกับความหมายของคำว้านันทนาการ (Recreation) ซึ่งหมายถึง กิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง โดยไม่มีการบังคับหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ มีผลทำให้เกิดคุณค่าทางจิตใจ พัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์และสังคม ตลอดจนช่วยพัฒนาตนเอง เป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ จะมีรูปแบบหลากหลายมีขอบเขตที่ไม่ จำกัด สามารถยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 142-143)

ด้วยหน้าที่ ภารกิจหลัก และความรับผิดชอบในแต่ละวันของพนักงานธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ต้องมีความละเอียดรอบคอบอย่างสูง ต้องทำงานกับข้อมูล ตัวเลข เงินจำนวนมาก รวมถึงการให้บริการลูกค้าที่มีจำนวนสูงมาก ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า จากการทำงาน จึงทำให้เกิดความตึงเครียด ส่งผลไปยังระบบทางการทำงาน ระบบร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ ขาดการออกกำลังกาย ขาดการผ่อนคลาย ขาดการทำกิจกรรมนันทนาการ ขาดการ ดูแลเอาใจใส่ร่างกายด้วยวิธีที่ถูกต้อง

ปัจจุบันพนักงานทั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาเริ่มมีอายุมากขึ้นแนวโน้มการ เจ็บป่วยสูงขึ้นร้อยละ 80 (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2547:1-5) พบว่าโรคที่

พนักงานส่วนใหญ่เป็น และเข้ารับการรักษาเป็นโรคเรื้อรัง เช่น โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ โรคหัวใจ และหลอดเลือด โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน ความเครียด เป็นต้น โรคเหล่านี้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ได้แก่ การขาดการออกกำลังกาย ละเลยเรื่องความปลอดภัย เร่งรีบ ขาดการพักผ่อน เป็นต้น ผลกระทบทำให้พนักงานมีสุขภาพไม่แข็งแรงสมบูรณ์และประสิทธิภาพในการทำงานย่อมลดลงตลอดจนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลมีมูลค่าสูงขึ้นเรื่อยๆ

ทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดทำโครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพองค์กรและสุขภาพพนักงาน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้พนักงานมีสุขภาพดี มีพละนาภัยที่แข็งแรง ซึ่งจะช่วยเหลือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้ยึดหลัก 5อ ของกระทรวงสาธารณสุข มาเป็นแนวทางปฏิบัติ คือ ออกกำลังกาย อาหาร อารมณ์ อโรคยา และอนาภัยชุมชน

พนักงานเป็นทรัพยากรอันมีค่าขององค์กร จึงต้องรีบดำเนินการปลูกจิตสำนึกให้มีการดูแลด้านสุขภาพ ร่างกาย และจิตใจ อย่างควบคุม และเร่งด่วน เพื่อให้พนักงานมีสุขภาพที่ดีขึ้น รวมถึงประสิทธิภาพในการทำงาน

การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จะทำให้ทราบถึงกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ที่พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร อยากเข้าร่วม ซึ่งข้อมูลที่จะได้จะสามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนทางของผู้ที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบได้แก้ไขปรับปรุงและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานครให้สามารถตอบสนองความต้องการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการสนับสนุนการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี และประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จากการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประกอบการพิจารณา และการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร และสนับสนุนความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน และยังสามารถไปยังการทำงานเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 1,595 คน สืบราชข้อมูลเมื่อ

3 พฤษภาคม พ.ศ. 2547

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 610) ได้ 315 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอเก็บจำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ คุณลักษณะของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ได้แก่

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ตำแหน่งงาน
- 1.4 หน่วยงานที่สังกัด

2. ตัวแปรตาม คือ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ

หมายถึง ความรู้สึกอยากเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1.1 กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นให้คุณค่าเพื่อพัฒนาส่งเสริมสุขภาพพลานามัยและสมรรถภาพทางกายและจิตใจ

1.2 กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างความประทับใจ มีความซาบซึ้งในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน และสังคม และการท่องเที่ยวทัศนศึกษาส่งเสริมพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

1.3 กิจกรรมนันทนาการพิเศษ หมายถึง กิจกรรมที่เข้าร่วมในโอกาส เทศกาล พิเศษ ลักษณะกิจกรรมจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของงาน มีขึ้นเป็นครั้งคราว ทั้งกำหนดในวันเวลาที่แน่นอน และกำหนดขึ้นเองตามความเหมาะสม

2. คุณลักษณะ

หมายถึง คุณลักษณะของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร โดยในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น

2.1 เพศ หมายถึง แบ่งออกเป็น ชาย และ หญิง

2.2 อายุ หมายถึง จำนวนปีตั้งแต่วันแรกของการเกิดจนถึง ณ เวลาปัจจุบัน แบ่งได้ดังนี้

2.2.1 20-32 ปี

2.2.2 33-45 ปี

2.2.3 46-60 ปี

2.3 ตำแหน่งงาน หมายถึง ความรับผิดชอบและหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ ณ ปัจจุบัน แบ่งได้ดังนี้

2.3.1 ระดับบังคับบัญชา คือ จะอยู่ระดับ 10-14 (C 10-14)

2.3.2 ระดับปฏิบัติการ คือ จะอยู่ระดับ 1-9 (C 1-9)

2.4 หน่วยงานที่สังกัด หมายถึง สถานที่ปฏิบัติงาน ณ ปัจจุบัน แบ่งได้ดังนี้

2.4.1 สำนักงานใหญ่ ประกอบด้วย

- อาคารนางเลิ้ง
- อาคารประชาชื่น
- อาคารจตุจักร

2.4.2 สำนักงานสาขา ประกอบด้วย

- สาขานางเลิ้ง
- สาขาจตุจักร
- สาขาภาษีเจริญ
- สาขามีนบุรี
- สาขาบางบอน
- สาขาลาดกระบัง

3. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

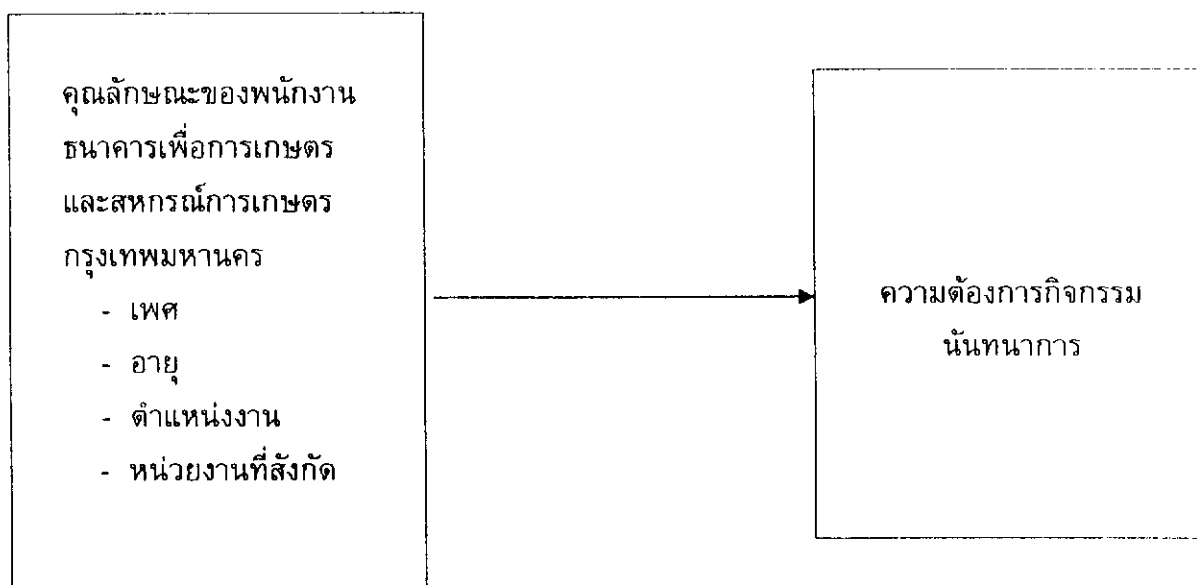
หมายถึง บุคลากรซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย สำนักงานใหญ่ - อาคารนางเลิ้ง อาคารประชาชื่น อาคารจตุจักร และสำนักงานสาขา ประกอบด้วย - สาขานางเลิ้ง สาขาจตุจักร สาขาภาษีเจริญ สาขามีนบุรี สาขาบางบอน สาขาลาดกระบัง จำนวนทั้งสิ้น 1,595 คน สํารวจข้อมูลเมื่อ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2547

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการวิจัย

1. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
3. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
4. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ

ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์

ความต้องการพื้นฐานทางจิตใจตามหลักสังคมวิทยา

ความต้องการตามหลักพระพุทธศาสนา

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

ทัศนคติกับความต้องการ

ค่านิยมกับความต้องการ

กิจกรรมนันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ

ความหมายของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ

กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

ลักษณะพื้นฐานของนันทนาการ

เป้าหมายของนันทนาการ

คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการ

นันทนาการศาสตร์ กับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

หน่วยงานที่จัดนันทนาการ

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

แรงจูงใจที่ทำให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

ความสำคัญของนันทนาการในภาวะสังคมปัจจุบัน

ปัญหานันทนาการในประเทศไทย

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ประวัติความเป็นมา

วัตถุประสงค์

วิสัยทัศน์ ธ.ก.ส.

การบริหาร

โครงสร้างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 สถานที่ตั้ง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 นโยบายพัฒนาสุขภาพ
 การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพพนักงาน
 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
 งานวิจัยในต่างประเทศ
 งานวิจัยในประเทศไทย

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความความต้องการ

ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ไว้ดังนี้ จูโร ชันประเสริฐ (2531: 33-37) นักจิตวิทยาสังคมได้ประมวลความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ไว้ 3 อย่าง คือ ความต้องการอาหาร (Food) ความต้องการทางเพศ (Sex) และความต้องการทางสังคม (Social) แต่โดยทฤษฎีความต้องการของคนมีมูลเหตุจูงใจเกี่ยวกับร่างกายและจิตใจ จึงจัดความต้องการของคนเป็น 2 พวกใหญ่ คือ

1. ความต้องการขั้นพื้นฐาน หรือความต้องการทางร่างกาย (Basic Physiological or Primary need) ความต้องการทางร่างกาย เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของร่างกาย เช่น ความหิว ความรู้สึกทางเพศ การนอน ความต้องการเหล่านี้ เกิดขึ้นจากพื้นฐานของการดำรงชีวิต
2. ความต้องการทางสังคมหรือทางจิตใจ (Social and Psychological needs as Secondary needs) ความต้องการทางจิตใจ เป็นความต้องการจากลักษณะอาการทางจิตใจที่เกิดจากการพัฒนาไปสู่ภาวะหนึ่งๆ ของจิตใจ จนเกิดความอยากรู้ อยากเด่น อยากมีชื่อเสียง

ความต้องการพื้นฐานทางจิตใจตามหลักสังคมวิทยา

ตามหลักสังคมวิทยายอมรับกันว่า เมื่อคนเราต้องการอยู่ในสังคมอันเป็นภาวะแวดล้อมแล้ว คนเราจะมีความต้องการดังต่อไปนี้

1. ความมั่นคงปลอดภัย (Security) คนเราต้องการความมั่นคง ปลอดภัย อบอุ่น
 2. การได้รับการยกย่องนับถือ (Recognition) ความต้องการที่เห็นเด่นชัดอีกอย่างหนึ่งในสังคม คือ ความต้องการที่จะเป็นคนสำคัญและต้องการให้คนอื่นเห็นว่าเป็นคนสำคัญคนหนึ่ง
- ดร. ชิกมันต์ ฟรอยด์ กล่าวว่า การกระทำของท่านและข้าพเจ้า เกิดมาจากการกระตุ้นเตือน 2 ประการ คือ การกระตุ้นเตือนทางกามารมณ์ และความปรารถนาที่จะเป็นคนใหญ่คนโต

ดร. จอห์น ดิวอี้ นักปราชญ์แห่งอเมริกาได้กล่าวไว้ว่าสิ่งกระตุ้นเตือนอย่างรุนแรงที่สุดแห่งธรรมชาติของมนุษย์ก็คือ ความปรารถนาที่จะเป็นคนสำคัญ

3. การยอมรับในสังคม (Belonging) คนทุกคนต้องการที่จะให้สังคมยอมรับตน เป็นสมาชิก หรือเข้าพวก คือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน ทั้งด้านการทำงานและสังคม

เอลตัน เมโย (Elton Mayo) ศาสตราจารย์ทางพฤติกรรมศาสตร์การบริหาร ได้เคยทำการค้นคว้าเรื่องการยอมรับในสังคมเปรียบเทียบกับค่าจ้าง จากการค้นคว้าพบว่า เมื่อมีการให้เงินค่าจ้างเพิ่มแก่คนงาน คนงานจะทำได้ดีในช่วงระยะหนึ่งเท่านั้น แล้วก็จะกลับเข้าสู่สภาพเดิม แสดงว่าเงินอย่างเดียวไม่สามารถที่จะทำให้คนงานได้ผลได้มากขึ้นตลอดไป แต่เมื่อคนงานได้มีความรู้สึกว่า ตนเองได้รับเป็นที่ยอมรับในสังคมคือ ให้เขามีสิทธิ์มีส่วนร่วมในกิจการงาน เป็นสมาชิกที่มีความสำคัญในหน่วยงานของเขา ทำให้มีความภาคภูมิใจที่มีส่วนในความสำเร็จของงานด้วย

4. โอกาสที่จะก้าวหน้า (Appportunity) เป็นความต้องการที่มีความสำคัญมาก เพราะคนเราหากมีโอกาสได้รู้ได้เห็น มีการเพิ่มพูนความรู้ ย่อมมีโอกาสในการก้าวหน้าทั้งสิ้น

ความต้องการตามหลักพระพุทธศาสนา

ทางพุทธศาสนา ได้กล่าวถึง ความต้องการหรือความอยากมีเป็นกิเลส เรียกว่า "ตัณหา" ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ชนิดคือ

1. กามตัณหา ความอยากหรือความต้องการทางเพศ
2. ภวตัณหา ความอยากมี อยากเป็น อยากได้ต่างๆ
3. วิภวตัณหา ความไม่อยากมี ไม่อยากเป็น ไม่อยากได้ต่างๆ

ความต้องการ 3 ประการนี้ แสดงถึงธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดจากร่างกายและจิตใจ ความอยากทางกามเป็นเรื่องของร่างกาย ส่วนความอยากมีอยากเป็น หรือไม่อยากมี ไม่อยากเป็น เป็นเรื่องทางใจ

นักปราชญ์หลายท่านได้กล่าวว่า ธรรมชาติของมนุษย์มีนิสัยที่ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจ ด้วยกันทุกคน บางคนแสดงออกมาทางพฤติกรรมให้สังเกตเห็นได้ชัด บางคนก็เก็บกดไว้

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

ได้มีผู้กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ไว้ดังนี้ วินัย พรหมอินทร์ (2531: 16-22) ในการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์นอกจากจะศึกษาทางด้านทัศนคติและค่านิยม แล้ว ยังมีผู้ที่เชื่อว่าการที่จะอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ ถ้าหากเราทราบว่าจะอะไรเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมา เราก็จะสามารถอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ได้กว้างขวางขึ้นและในเรื่องนี้มีผู้เชื่อว่าทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์เป็นทฤษฎีที่สามารถอธิบายได้กว้างขวางกว่าทฤษฎีอื่น

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์มีข้อสมมติฐานพื้นฐานดังนี้ มนุษย์มีความต้องการหลายประการและเป็นความต้องการที่ไม่สิ้นสุด

1. ความต้องการจะมีความสำคัญแตกต่างกันมนุษย์จึงสามารถจะลำดับ

ความสำคัญของความต้องการได้ (Hierarchy of needs)

2. บุคคลจะแสวงหาความต้องการที่สำคัญที่สุดหรือสำคัญมากกว่าก่อน
3. เมื่อบุคคลได้สิ่งที่ต้องการบำบัดความต้องการของตนแล้วความจำเป็นในสิ่งนั้น

หมดไป

ตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ได้จัดประเภทความต้องการตามความสำคัญออกเป็น 5 ระดับจากต่ำไปสูงดังนี้

1. ความต้องการของร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอด เช่น อากาศ น้ำดื่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค

ความต้องการการยกย่อง และความต้องการทางเพศ

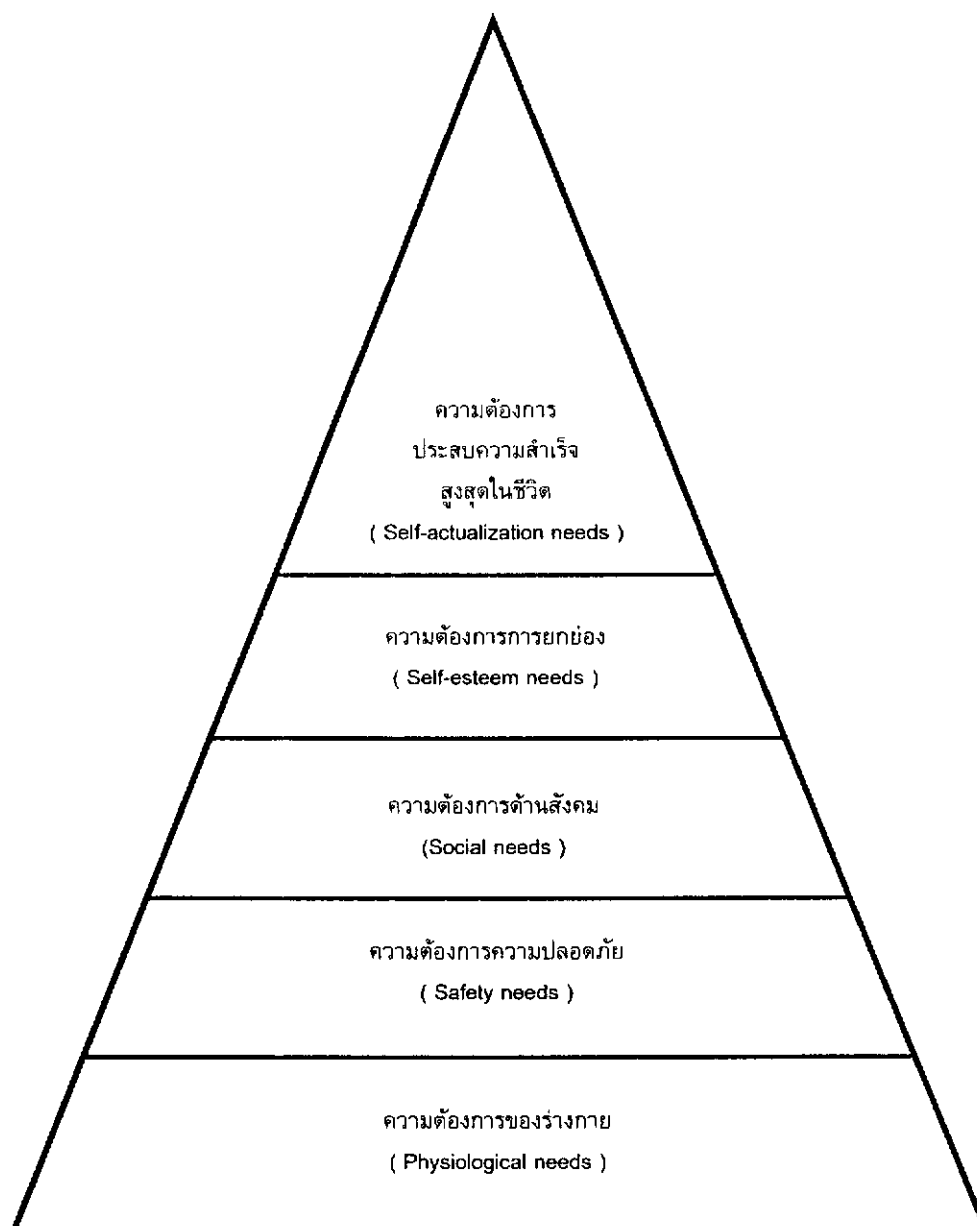
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อความอยู่รอด ซึ่งมนุษย์ต้องการในระดับที่สูงขึ้น เช่น ความต้องการความมั่นคงในการทำงาน ความต้องการได้รับการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ เป็นต้น

3. ความต้องการด้านสังคม (Social needs) หรือความต้องการความรักและการยอมรับ (Love and belongingness needs) เช่นความต้องการทั้งในแง่ของการได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการให้ได้รับการยอมรับ เป็นต้น สินค้าที่สามารถสนองความต้องการนี้ ได้แก่ ของขวัญ ส.ค.ส. เครื่องแบบ ดอกกุหลาบ ฯลฯ

4. ความต้องการการยกย่อง (Self-esteem needs) ซึ่งเป็นความต้องการยกย่องส่วนตัว (Self-esteem) ความนับถือ (Recognition) และสถานะ (Status) จากสังคม ตลอดจนความพยายามที่จะให้มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับบุคคลอื่น เช่น ความต้องการให้ได้รับการเคารพนับถือ ความสำเร็จ ความรู้ ศักดิ์ศรี ความสามารถ สถานะที่ดีในสังคมและมีชื่อเสียงในสังคม สินค้าที่สนองความต้องการในด้านนี้ได้แก่ บ้านหรูหรร่า รถยนต์ราคาแพง

5. ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (Self-actualization needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคลซึ่งถ้าบุคคลใดสามารถบรรลุความต้องการในขั้นนี้ จะได้รับการยกย่องเป็นบุคคลพิเศษ เช่น ความต้องการที่เกิดจากความสามารถทำทุกอย่างได้สำเร็จ สินค้าที่สามารถตอบสนองความต้องการนี้ได้แก่ ลีोटเตอรี เครื่องสำอาง ฯลฯ

ลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

ภาพประกอบ 2 ลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

ทัศนคติกับความต้องการ

แม้ไม่มีผู้กล่าวถึงความเกี่ยวข้องโดยตรงระหว่างความต้องการกับทัศนคติก็ตาม แต่ก็มิได้หมายความว่าทัศนคติและความต้องการสามารถจะทำนายพฤติกรรมร่วมกันได้ ถ้าหากว่าทัศนคติและความต้องการนั้นอยู่ในวงกรอบพฤติกรรมเดียวกัน เช่น คนที่มีทัศนคติที่ดีต่อไสยศาสตร์และมีความต้องการในระดับความต้องการความมั่นคงปลอดภัย พฤติกรรมของเขาก็อาจจะแสดงออกทางด้านความสนใจที่แสวงหาเครื่องรางของขลังสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ เพื่อไว้ปกป้องคุ้มครองตนเอง แต่ในขณะที่อีกคนหนึ่งมีทัศนคติที่ดีต่อไสยศาสตร์และมีความต้องการในระดับความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ พฤติกรรมของเขาก็อาจจะแสดงออกมาในลักษณะตั้งตนเป็นเกจิอาจารย์เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของเขาให้คนยกย่องนับถือเป็นต้น

ค่านิยมกับความต้องการ

เชื่อว่าค่านิยมเป็นตัวบ่งชี้ความต้องการของมนุษย์ ค่านิยมองค์ประกอบของแรงจูงใจ ค่านิยมวิถีปฏิบัติ เป็นแรงจูงใจให้คนปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองคิดว่าดีที่สุดในที่สุด เพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางที่น่าปรารถนา ค่านิยมจุดหมายปลายทางเป็นแรงจูงใจในแง่ที่เป็นเป้าหมายที่ต้องการจะไปถึงตามปกติเราไม่สามารถกำหนดได้ว่าค่านิยมใดเป็นค่านิยมสูงหรือค่านิยมต่ำกว่าค่านิยมอื่น เพราะความคาดหวังในแต่ละสังคมแตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบพอจะทำให้หากจะแจกแจงส่วนย่อยของค่านิยมตามหน้าที่ให้ตรงกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ มาสโลว์ (วินัย พรหมอินทร์. 2531: 21-22; อ้างอิงจาก Maslow, 1959) ได้จำแนกค่านิยมออกเป็นสองประเภทคือ ค่านิยมประเภทแรกมุ่งสนองความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์ เช่น ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความรักความเป็นเจ้าของ ค่านิยมหลังมุ่งสนองความต้องการขั้นสูงขึ้นอีกระดับหนึ่ง เช่น ศักดิ์ศรี ความภาคภูมิใจ เป็นต้น

กิจกรรมนันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ

ได้มีนักวิชาการทางด้านกิจกรรมนันทนาการให้ความหมายของนันทนาการไว้ดังนี้ สุวิมล ตั้งสัจพจน์ (2541: 93-94) นันทนาการเป็นคำที่นำมาใช้ในวงการพลศึกษาเมื่อประมาณ พ.ศ. 2481 แต่เดิมเรารู้จักกันในคำว่า สันทนาการเป็นคำที่บัญญัติโดยพระยาอนุมานราชธน ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2507 หมายถึงการพักผ่อนหย่อนใจ หรืองานอดิเรก (สุวิมล ตั้งสัจพจน์. 2541: 93; อ้างอิงจาก มานิตย์ มานิตเจริญ. 2538) กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ความสนใจในการที่จะได้รับประสบการณ์ที่พึงพอใจ ให้ความสุขแก่ตน ซึ่งในระยะต่อมาภายหลังกิจกรรมนันทนาการได้ครอบคลุมถึงการใช้เวลาว่างด้วย ทำให้มีการนำคำว่านันทนาการมาใช้ โดยให้ความหมายตามพจนานุกรมว่า กิจกรรมที่ปฏิบัติในยามว่าง เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและพักผ่อนจากความตึงเครียด การขยายกรอบความหมายนี้ เป็นเช่นเดียวกับประเทศตะวันตก ที่ใช้คำว่า Leisure แทนคำว่า Recreation ซึ่งเป็นคำที่เริ่มใช้ตั้งแต่สมัยกรีก ที่มีความ

หมายถึงกิจกรรมที่เข้าร่วมในยามว่างก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน (enjoyment) และความพึงพอใจในตนเอง (self satisfaction)

ความหมายของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ

มีนักวิชาการให้ความหมายของกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ ดังนี้ บันเทิง เกิดปรารถ และ เจษฎา เจียรนัย (2544: 79-80) หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นให้คุณค่าเพื่อพัฒนาส่งเสริมสุขภาพพลานามัยและสมรรถภาพทางกายและจิตใจ

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ มีดังนี้

1. การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
2. การพักผ่อน
3. การรับประทานอาหารที่ให้คุณค่าแก่ร่างกาย เป็นต้น

คุณค่าของนันทนาการประเภทพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ

1. พัฒนาคุณภาพชีวิต ทางด้านสุขภาพกายและจิตใจ
2. พัฒนาสมรรถภาพทางกาย
3. สร้างความสมดุลของร่างกาย
4. ผ่อนคลายความตึงเครียด จากการดำเนินชีวิตประจำวัน

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 52-53) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมของกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ ว่า สุขภาพเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคนทุกคนจุดมุ่งหมายของนันทนาการประการหนึ่ง ก็เพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตของคนให้สมบูรณ์ กิจกรรมนันทนาการประเภทพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพนี้เป็นกิจกรรมแบบผสมผสานเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการลีลาชีวิต (Life Style Management)

สชาดส์ (Schaadt. 1993) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “นันทสุขภาพ” (Wellness) ว่าหมายถึง กิจกรรมประเภทลีลาชีวิต (Lifestyle) ชนิดหนึ่งซึ่งมีความประสงค์ที่จะฝึกฝนด้านสุขภาพและการทำให้มีสุขภาพดี

เบทส์รินส์ (Behrens. 1993) ได้ให้คำจำกัดความของ Wellness ว่าหมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับมนุษย์ ซึ่งสิ่งดังกล่าวนี้เป็นพื้นฐานของสุขภาพที่ดีและเป็นการพัฒนาของชุมชนและจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีความสำคัญต่อสภาวะและสภาพความเป็นอยู่

กิจกรรมนันทสุขภาพ (Wellness) นั่นก็คือกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาสุขภาพนั่นเอง การบริการ 3 ประเภทด้วยกัน

1. การให้บริการเกี่ยวกับการหาข้อมูล (Information) เกี่ยวกับความเป็นอยู่และกิจกรรมที่เหมาะสมของผู้เข้าร่วม

2. การให้บริการด้านความช่วยเหลือเกี่ยวกับคุณค่าและค่านิยมคุณธรรม (Values Clarification) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร

3. กิจกรรมโปรแกรมและการบริการ (Activities, Program and Services) เป็นการวางแผน ริเริ่มดำเนินการสร้างสรรค์ให้เกิดกิจกรรมนันทนสุขภาพ

นอกจากการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพแล้ว มนุษย์ยังทำกิจกรรมอีกหลายอย่าง เพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่ดียิ่งด้วย กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาสุขภาพและสรรถภาพ หรือนันทนสุขภาพ (Wellness) จึงจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการที่จะมีสุขภาพทั้งทางกายและทางใจดีขึ้น และให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ดี

คุณค่าของกิจกรรมนันทนสุขภาพ มีดังนี้

1. ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. ผ่อนคลายความเครียด
3. เพลิดเพลิน สนุกสนาน
4. พัฒนาสมรรถภาพในการเคลื่อนไหว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและการทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อ
5. พัฒนาระบบต่างในร่างกายให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
6. บางกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นหมู่เช่นการเดินแอโรบิคช่วยส่งเสริมการเข้าสังคม
7. ช่วยให้มีบุคลิกภาพที่ดี
8. ร่างกายแข็งแรง

กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

ได้มีนักวิชาการทางด้านกิจกรรมนันทนาการให้ความหมายของกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษาดังนี้ สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 42-45)

การท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจและนิยมเลือกในช่วงเวลาว่างหรือเวลาอิสระมากที่สุดประเภทหนึ่ง เพราะเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่มีรูปแบบที่น่าสนใจหรือเรียกว่า สิ่งดึงดูดความสนใจ (Attractions) ที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งพอสรุปได้เป็น 12 ประเภทใหญ่ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น กิจกรรมทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์

ประเภทของสิ่งดึงดูดความสนใจ (Tourism Attraction)

1. สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น (The Built Environment)

คือ สิ่งดึงดูดความสนใจที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นจากแรงบันดาลใจ ทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถจำแนกออกเป็นรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 สิ่งประดิษฐ์ทางอุตสาหกรรม (Industrial Archeology) ซึ่งถือเป็นจุดเด่นสำหรับนักท่องเที่ยวทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ เชื้อนเก็บน้ำ อู่ต่อเรือ โรงงานผลิตน้ำตาล นิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

1.2 สิ่งดึงดูดความสนใจทางประวัติศาสตร์ (Historical Attractions) ได้แก่ พระบรมมหาราชวัง อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เป็นต้น

1.3 พิพิธภัณฑ์สถาน (Museums) เป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตกาล แก่ประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์รวมและเฉพาะที่แตกต่างกัน เช่น พิพิธภัณฑ์สถานทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีทางศิลปวัฒนธรรม ทางอุตสาหกรรม ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น

1.4 วัฒนธรรมพื้นบ้าน (Folk Way Customs) เป็นวิถีชีวิตและระเบียบประเพณีของท้องถิ่น ได้แก่ เทศกาลสงกรานต์ การแต่งกายของภาคต่าง ๆ ของไทย

1.5 สิ่งดึงดูดใจทางการเมือง (Political Attraction) เมืองหลวงหรือนครเก่าแก่ที่มีความสำคัญบทบาททางการเมือง รวมถึงสถานที่สำคัญทางการเมือง เช่น กรุงวอชิงตัน ดีซี ทำเนียบขาว เป็นต้น

1.6 สิ่งดึงดูดใจทางศาสนา (Religion Attraction) สถานที่สำคัญทางศาสนา จึงได้มีการก่อสร้างสถานที่ด้วยงานศิลปะสถาปัตยกรรมที่สวยงาม เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงรัตนโกสินทร์ โบสถ์ วัดวาอาราม กรุงเยรูซาเลม นครเมกกะ โบสถ์นอร์ดัม เป็นต้น

1.7 สถาปัตยกรรม (Architecture) สิ่งก่อสร้างที่พำนักอาศัย หรืองานศิลปะงานสถาปัตยกรรม ดึงดูดระฟ้าของนครหลวงต่าง ๆ นครซานฟรานซิสโก นิวยอร์ก ฮองกง สิงคโปร์ สถาปัตยกรรมตามยุคสมัยของแต่ละประเทศ เช่น สถาปัตยกรรมไทย โรมันส่วนร่วมสมัยอิตาลี เรเนซองส์ เป็นต้น

1.8 ศูนย์กลางการค้า (Shopping Centre) การซื้อสินค้าที่นิยมของที่ระลึก สินค้าพื้นเมืองซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมค่อนข้างสูง ทำให้ตลาดท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้สร้างศูนย์การค้าที่มีความทันสมัย เช่น กรุงเทพมหานคร ฮองกง สิงคโปร์ นครปารีส นิวยอร์ก ซิดนีย์ เป็นต้น

2. กิจกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural Activities)

ประเพณีวัฒนธรรมและกิจกรรมที่ส่งเสริมทางวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดการแสดงออกทางวัฒนธรรมและอารยธรรมทางมวลมนุษยากลุ่มต่าง ๆ พอจะแบ่งออกได้เป็นงานเทศกาลศิลปะ หัตถกรรม ดนตรี และประเพณีและชีวิตพื้นบ้าน

2.1 เทศกาล (Festivals) เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง แห่บั้งไฟ ปีใหม่ งานฉลองมาร์ติกาส์ เป็นต้น

2.2 ศิลปะ (Arts) เช่น ภาพวาด รูปปั้น แกะสลัก ภาพเขียน สถาปัตยกรรม หรือแหล่งผลิตทางศิลปหัตถกรรม เป็นต้น

2.3 งานหัตถกรรม (Handicrafts) เช่น งานหัตถกรรมของชาวเขา ชาวเกาะ เครื่องปั้นดินเผาของชาวอินเดียแดง เป็นต้น

2.4 ดนตรีและการเต้นรำ (Music and Dance) เช่น การฟ้อนรำและรำวงของไทย การเต้นแบบโพลีเนเซียนของฮาวาย เป็นต้น

2.5 ประเพณีและชีวิตพื้นบ้าน (Native Life and Customs) เช่นกรุงเทพฯในอดีตเคยมีคูคลองมากมายการคมนาคมก็ต้องสัญจรโดยทางน้ำ นักท่องเที่ยวจึงสนใจชีวิตชาวบ้านริมคลอง เป็นต้น

2.6 ภาษา (Language) สถาบันการศึกษาต่างๆได้จัดโปรแกรมพิเศษ หรือปิดภาคฤดูร้อนไปศึกษาด้านภาษาศิลปะวัฒนธรรมในประเทศต่างๆ เช่นกัน จึงเป็นการเปิดโอกาสการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้และประสบการณ์ชีวิต

3. สิ่งดึงดูดความสนใจทางศาสนา (Religion Attraction)

สถานที่ที่สำคัญ ที่เป็นจุดเริ่มต้นการเผยแพร่ทางศาสนาหรือเป็นต้นกำเนิดของศาสนาต่าง ๆ เช่น เมืองเมกกะ เป็นศูนย์กลางศาสนาอิสลาม เมืองเยรูซาเลมของศาสนายิวและศาสนาคริสต์ อินเดียและเนปาล เพื่อไปสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา เป็นต้น

4. สิ่งดึงดูดความสนใจทางการเมือง (Political Attention)

การเมือง การปกครอง เป็นสิ่งสำคัญ และทำให้มนุษย์มีความคิดวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวจำนวนมาก มีความสนใจเป็นพิเศษ ที่อยากจะรู้ถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ ของประชากรที่มีระบบการปกครองที่แตกต่างจากตน เช่น พม่า กัมพูชา เป็นต้น

5. สิ่งดึงดูดความสนใจทางวิทยาศาสตร์ (Science Attraction)

เมืองที่มีชื่อเสียงด้านความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์หรือมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง เช่น ยูซีแอลเอมหาวิทยาลัยในแคลิฟอร์เนีย หรือ แทจอน เมืองวิทยาศาสตร์ในเกาหลี เป็นต้น

6. ธรรมชาติทางกายภาพ (Physical Nature)

เช่นอุทยานแห่งชาติแกรนด์แคนยอน, เบลโลว์สโตน, อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

7. ภูมิอากาศ (Climate)

ภูมิอากาศ มีส่วนช่วยในการตัดสินใจให้เกิดการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เช่น ฤดูร้อนเป็นการสร้างบรรยากาศให้คนท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ผู้อยู่ในโซนอากาศหนาวจะท่องเที่ยวไปยังประเทศที่มีอุณหภูมิอบอุ่น หรือเขตเมดิเตอร์เรเนียน หรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

8. ทัศนียภาพ (Scenery)

ทัศนียภาพทั้งงดงามตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ประเทศสวีเดนหรือแลนด์ ออสเตเลีย และ นิวซีแลนด์ ภูเก็ต กระบี่ สมุย เป็นต้น

9. ชีวิตสัตว์ป่า (Wild Life)

ประเทศกลุ่มทวีปแอฟริกา ซาฟารีปาร์ค บรรยากาศของสัตว์ป่ายังมีชีวิตให้เห็นมากกว่าที่อื่น

10. นันทนาการกลางแจ้งและกีฬา (Outdoor Recreation and Sport) กีฬาและกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ชอบผจญภัยหรือใกล้ชิดธรรมชาติหรือเลือกกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถของตนเอง

11. บันเทิง มหรสพ (Entertainment)

เมืองลาสเวกัส แอดแลนติกซิตี หรือมิวนิค ในยุโรป แหล่งบันเทิงที่มีความหลากหลาย เหมาะที่จะไปท่องเที่ยวพักผ่อน

12. สุขภาพ อาบน้ำแร่ (Health and Spa)

มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ชอบเดินทางเพื่อรักษาสุขภาพ และเดินทางไปอาบน้ำแร่ หรือเพื่อรักษา บำบัด ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

มีนักวิชาการให้ความหมายของกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ดังนี้ บันเทิง เกิดปรางค์ และ เจษฎา เจียรน้อย (2544: 70-71) หมายถึง กิจกรรมที่เข้าร่วมในโอกาส เทศกาลพิเศษ ลักษณะกิจกรรมจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของงาน มีขึ้นเป็นครั้งคราว ทั้งกำหนดในวันเวลาที่แน่นอน และกำหนดขึ้นเองตามความเหมาะสม เช่น วันสถาปนา วันขึ้นปีใหม่ วันจักรี วันสงกรานต์ วันแรงงาน เป็นต้น

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ที่สามารถจัดได้ ดังต่อไปนี้

1. วันกิจกรรมนันทนาการพิเศษ ในเทศกาลมหกรรมต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง และวันสถาปนาสถาบัน เป็นต้น
2. นิทรรศการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชน เช่น งานอดิเรก การประกวดสิ่งประดิษฐ์ และการประกวดสัตว์เลี้ยง เป็นต้น
3. การแสดงบนเวที เช่น ละคร ดนตรี และลิเก เป็นต้น
4. การประกวดทักษะความสามารถ เช่น การจัดกระเช้าดอกไม้ การจัดสวนหย่อม การจัดตู้ปลาสวยงาม และการแข่งขันกีฬา เป็นต้น
5. กิจกรรมเดินร่ำ ลีลาศ ดนตรี ศิลปหัตถกรรม และกีฬาพื้นเมือง เป็นต้น

คุณค่าของนันทนาการพิเศษ

1. เป็นศูนย์กลางของชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. เปิดโอกาสการทำงาน เพื่อการสร้างโปรแกรมนันทนาการ

3. ใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ของชุมชน เพื่อก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีของชุมชน
4. เปิดโอกาสให้บุคคลได้รู้จักสมาชิกใหม่ สร้างมนุษยสัมพันธ์
5. เป็นการทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน

ลักษณะพื้นฐานของนันทนาการ

ได้มีนักวิชาการทางด้านกิจกรรมนันทนาการให้ความหมายของลักษณะพื้นฐานของนันทนาการดังนี้ สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 30-36)

1. นันทนาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่กระทำและถูกกระทำ รูปแบบของกิจกรรมนั้นหลากหลายตั้งแต่เกมกีฬา ศิลปหัตถกรรม ดนตรี ละคร กิจกรรมกลางแจ้งนอกเมือง งานอดิเรก การท่องเที่ยว โยคะ สมาธิ เป็นต้น
2. นันทนาการที่มีรูปแบบหลากหลาย มีขอบเขตไม่จำกัดตั้งแต่ในรูปแบบของกิจกรรมซึ่งกำหนดเป็น 14 หมวดหมู่ใหญ่แล้ว นันทนาการยังมีรูปแบบที่จัดบริการเป็นสวัสดิการสังคม เป็นแหล่งนันทนาการบริการแก่กลุ่มประชากรทุกระดับวัยและประชากรกลุ่มพิเศษ
3. นันทนาการจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจและมีแรงจูงใจ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะต้องเข้าร่วมด้วยความสนใจ สมัครใจ และมีแรงจูงใจในกิจกรรมที่เข้าร่วมโดยมิได้ถูกบังคับ
4. นันทนาการเกิดขึ้นได้ในเวลาที่ไม่จำกัด บุคคลและชุมชนมีอิสระที่เข้าร่วมในสิ่งที่เขาต้องการจะเล่นหรือเข้าร่วมโดยไม่จำกัดเวลา
5. นันทนาการจะต้องเป็นสิ่งที่จริงจังและมีจุดมุ่งหมาย ประสพการณ์นันทนาการเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาอารมณ์สุข มีคุณค่าสาระ เป็นสิ่งจริงจัง และมีจุดมุ่งหมายเสมอ
6. นันทนาการเป็นการบำบัดรักษา กิจกรรมนันทนาการช่วยฟื้นฟู และรักษาคอนไชน์และเปิดโอกาสให้คนไข้อเลือกกิจกรรมในเวลาว่าง กระทำเพื่อพัฒนาสุขภาพกายและจิตใจยามฟื้นฟู หรือระหว่างการบำบัดรักษา
7. นันทนาการเป็นกิจกรรมที่สามารถยืดหยุ่นได้ ตามความเหมาะสม กิจกรรมนันทนาการสามารถจัดได้ตามความเหมาะสม ตามสภาพแวดล้อม ความต้องการและสนใจของชุมชน ตลอดจนอุปกรณ์ และสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวก
8. นันทนาการจะต้องเป็นกิจกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม กิจกรรมนันทนาการของสังคม หรือชุมชนหนึ่ง อาจจะไม่เหมาะสมกับอีกชุมชนหนึ่ง ทั้งนี้เพราะความสนใจ ต้องการ ค่านิยม วัฒนธรรม ศาสนา ประเพณี สภาพแวดล้อม ความเชื่อ เป็นขอบข่ายวิถีชีวิตของชุมชน ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการจะต้องเป็นที่ยอมรับในสังคมนั้นๆ

เป้าหมายของนันทนาการ

เป้าหมายของนันทนาการมีอย่างไรบ้างหรือเป็นเช่นไรได้มีนักวิชาการทางด้านกิจกรรมนันทนาการให้ความหมายไว้ดังนี้

1. พัฒนาอารมณ์สุข นันทนาการเป็นกระบวนการที่เสริมสร้าง และพัฒนาอารมณ์สุขของบุคคล และชุมชนโดยอาศัยกิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อกลางในช่วงเวลาว่างหรือเวลาอิสระสามารถก่อความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน และหรือความสุขสงบ
2. เสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ กิจกรรมนันทนาการหลายอย่าง ช่วยสร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้เข้าร่วม เพราะความหลากหลายของกิจกรรม เสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ในสถานที่และทรัพยากร
3. เพิ่มพูนประสบการณ์ กระบวนการทางนันทนาการ ก่อให้เกิดการพัฒนาทางอารมณ์สุข จึงเป็นประสบการณ์หรือคุณภาพชีวิตของบุคคล หรือชุมชนที่จะพึงหาได้ กิจกรรมหลายอย่างต้องมีการเตรียมตัว เตรียมความพร้อมก่อนผู้เข้าร่วมอยากสร้างความประทับใจหรือความทรงจำเดิม เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม นันทนาการให้คุณค่า และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล และชุมชน ฝึกให้เข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนด้วยความสนใจและสมัครใจ กิจกรรมอาสาสมัครให้คุณค่าการมีส่วนร่วมอาสาพัฒนาเกี่ยวข้องกับชุมชนอื่น ให้กิจกรรมมนุษยสัมพันธ์และกลุ่มสัมพันธ์ สอนให้ผู้เข้าร่วมทำงานเป็นทีม
5. ส่งเสริมการแสดงออกแห่งตน กิจกรรมนันทนาการหลายประเภท เป็นการส่งเสริมให้บุคคลได้แสดงออกในด้านความนึกคิด สร้างสรรค์ การระบายอารมณ์ การเลียนแบบสถานการณ์ หรือพฤติกรรมต่างๆ ทำให้สามารถเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น สร้างความมั่นใจ ความเข้าใจและการควบคุมตนเอง
6. ส่งเสริมคุณภาพชีวิต กระบวนการนันทนาการช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และสังคม กิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์ สุข ความสามารถของบุคคล สุขภาพและสมรรถภาพ สิ่งเหล่านี้ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของสังคม ทุกระดับวัย ทุกเพศ นอกจากนี้นันทนาการยังพัฒนาคุณภาพชีวิตในกลุ่มประชากรทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นชุมชนยากจน แออัด ชุมชนมั่งมี ประชากรพิเศษ คนพิการ หรือกลุ่มด้อยโอกาส
7. ส่งเสริมความเป็นมนุษยชาติ กิจกรรมนันทนาการส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาความเจริญงอกงามของบุคคล ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจ ของทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ตามความสนใจและความต้องการของบุคคล
8. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี กิจกรรมนันทนาการ เป็นการให้การศึกษาแก่เยาวชนในด้านการช่วยเหลือตนเอง สิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการปรับตัวให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคมที่ดี เป็นการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี

คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการ

คุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการมีอย่างไรบ้างหรือเป็นเช่นไรได้มีนักวิชาการทางด้านกิจกรรมนันทนาการได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนได้รับความสุข สนุกสนาน มีความสุขในชีวิต และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนพัฒนาสุขภาพจิตและสมรรถภาพทางกายที่ดี เกิดความสมดุลของชีวิต
3. ช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทางไม่พึงประสงค์ของเยาวชน
4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่ชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ จะได้เรียนรู้ในเรื่องของหน้าที่ความรับผิดชอบ คุณค่าทางสังคม เสรีประชาธิปไตย ลดความเห็นแก่ตัว สร้างคุณค่า จริยธรรม ความมีน้ำใจ การให้บริการ รู้จักอาสาสมัครช่วยเหลือสังคม ซึ่งถือเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดีของประชาชาติ
5. ส่งเสริมการพัฒนาอารมณ์สุข ทำให้อารมณ์แจ่มใสและช่วยส่งเสริมให้รู้จักการพัฒนาการ ควบคุมอารมณ์ และบุคลิกที่ดีอีกด้วย
6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ เช่น การเล่นพื้นเมืองวิถีชีวิต ประเพณีพื้นบ้าน ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทัศนคติ และความซาบซึ้ง อันจักก่อให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติต่อไป
7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งและนอกเมือง กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้ผู้ที่เข้าร่วมได้รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ ซาบซึ้ง และสามารถดูแลอนุรักษ์ธรรมชาติอันจักเป็นประโยชน์ต่อชุมชน และประชาชาติของโลก
8. ส่งเสริมในเรื่องการบำบัดรักษา เป็นกรรมวิธีและกิจกรรมที่จะช่วยรักษาคนป่วย ทั้งทางด้านร่างกาย และสุขภาพจิต
9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ และการทำงานเป็นทีม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้บุคคลได้แสดงออก และละลายพฤติกรรม สร้างเสริมคุณค่าทางสังคมฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เสริมสร้างความสามัคคี และความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ
10. ส่งเสริมและบำรุงขวัญทหาร และตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดน กิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจของทหาร ตำรวจชายแดน เป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญยิ่งในการตอบแทน ให้กำลังใจในกิจกรรมเวลาว่างแก่กองทหารและตำรวจชายแดน

บัตเลอร์ (Butler, 1959) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางนันทนาการที่มีต่อมนุษย์ ดังนี้คือ

1. นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
2. นันทนาการ คือ ทางออกที่ดีของการแสดงออกและการพัฒนาตนเอง

3. การเล่นหรือนันทนาการ ช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโต และมีประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตเมื่อเจริญวัยขึ้น

4. ช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นในชีวิต และกิจกรรมต่างๆ ช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลัง

5. สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่างๆ และเป็นการคบค้าสมาคมซึ่งกันและกัน

6. นันทนาการเป็นวิธีหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิด ความสมดุลในชีวิตการทำงาน การพักผ่อน ความรัก และความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน

ไวส์คอปฟ์ (Weiskopf) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางนันทนาการที่มีต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการในด้านต่างๆ ต่อผู้เข้าร่วม ดังนี้

1. นันทนาการกับผลทางจิตวิทยา กิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจ และยังใช้ในการฟื้นฟูจิตใจให้กลับคืนสภาพได้เร็ว

2. นันทนาการกับผลทางร่างกาย กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมและกีฬา จะช่วยส่งเสริมสมรรถภาพทางกายได้เป็นอย่างดี ทำให้ร่างกายได้รับการพัฒนาทุกส่วน ส่งเสริมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบในร่างกาย

3. นันทนาการกับผลทางสังคม กิจกรรมนันทนาการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าร่วมมีการทำงานและรับผิดชอบร่วมกัน เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

นันทนาการศาสตร์ กับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาศาสตร์ ทางด้านนันทนาการ มีขอบเขตและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางหรือเรียกว่า นันทนาการเป็นการศึกษาแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับศาสตร์อื่นดังจะขออภิปราย ดังต่อไปนี้

1. นันทนาการกับสังคมวิทยา

วิชาทางด้านนันทนาการ ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ของสังคม และชุมชนในพฤติกรรมการเล่น การใช้เวลาว่าง และการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ จึงเกิดเป็นทฤษฎีการเล่น เวลาว่าง และทฤษฎีนันทนาการ

2. นันทนาการกับเศรษฐศาสตร์

นันทนาการธุรกิจการค้า มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของชาติ ได้แก่ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สวนสนุกเป็นแหล่งนันทนาการที่ก่อให้เกิดการสร้างงาน การไหลเวียนของกระแสการเงิน ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง

3. นันทนาการกับเกษตรศาสตร์

แหล่งนันทนาการระดับใหญ่เช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยานแห่งชาติ สวนรุกขชาติ สวนพฤกษศาสตร์ นอกจากจะเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่สำคัญของชุมชนแล้ว ยังช่วยอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญส่งเสริมสภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศวิทยาของสิ่งมีชีวิตให้น่าอยู่อาศัย

4. นันทนาการกับการศึกษา

นันทนาการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นทั้งการแสดงออก การศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การสอนหลักสูตร นันทนาการ เพื่อเตรียมอาชีพผู้นำทางด้านนี้มีการศึกษาดังแต่ระดับเบื้องต้น จนถึงระดับปริญญาชั้นสูง เช่น ปริญญาตรี โท และ ปริญญาเอก นันทนาการมีบทบาทสำคัญต่อบุคคลและชุมชนทุกระดับชั้น ตั้งแต่เด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ ตลอดจนวัยสูงอายุ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบ

5. นันทนาการกับการบริหารธุรกิจ

ปัจจุบัน การจัดการและบริหารองค์กรที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ภาคเอกชนให้ความสนใจ ลงทุนเป็นธุรกิจบริหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ เช่น เครื่องเล่นไฟฟ้า เกม นันทนาการบริการการจัดการ ศูนย์สุขภาพ ศูนย์กีฬา แหล่งนันทนาการสำหรับครอบครัว ซึ่งจำเป็นต้องมีการวางแผนบริหารธุรกิจ เพื่อเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดเป็นอุตสาหกรรมธุรกิจข้ามชาติ เช่น การจัดคอนเสิร์ต มหกรรมกีฬา ดนตรี ละคร หรือการแสดง ตลอดจนการท่องเที่ยว

6. นันทนาการกับการวิทยาการจัดการ

การจัดการอย่างเป็นระบบในองค์กร และหน่วยของนันทนาการทุกระดับ ตลอดจนการจัดโปรแกรมนันทนาการสำหรับสังคมมีความจำเป็นที่จะต้องใช้วิทยาการจัดการ เพื่อช่วยให้การจัดและบริหารองค์กรเกิดประสิทธิภาพและคุณภาพ ผู้นำหรือผู้จัดการเป็นหัวใจสำคัญของหน่วยงานหรือองค์กร ดังนั้น นันทนาการ จึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางด้านวิทยาการจัดการเป็นอย่างดี

7. นันทนาการกับวิทยาศาสตร์การกีฬา

นันทนาการเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษา สุขศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา อย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ เพราะมุ่งพัฒนาเอกัตบุคคลและสังคมทั้งทางด้านอารมณ์ กาย จิตใจ และสติปัญญา ส่งเสริมคุณภาพชีวิต การพัฒนากีฬา เพื่อมวลชน กีฬาเพื่อสุขภาพเป็นแรงจูงใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

8. นันทนาการกับรัฐศาสตร์การปกครอง

นันทนาการถือว่าเป็นองค์กร สถาบันทางสังคมที่รัฐพึงจะต้องจัดเป็นสวัสดิการสังคม (Social Welfare) ดังนั้นจึงเป็นส่วนหนึ่งของการจัดบริหารท้องถิ่น เช่น เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล จะต้องจัดแหล่งนันทนาการ เช่น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ สวนสุขภาพ สถานที่แสดงดนตรี อาคารเอนกประสงค์ เพื่อเป็นกิจกรรมนันทนาการทางสังคม เพื่อชุมชนอยู่อย่างมีความอบอุ่นความสุข มีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ และจัดบริการกิจกรรมนันทนาการ

9. นันทนาการกับนิเวศวิทยา

นันทนาการประเภทกลางแจ้งหรือนอกเมือง(Outdoor Recreation) ช่วยส่งเสริมให้มนุษย์ที่ได้สัมผัสเข้าใจธรรมชาติ เกิดความซาบซึ้ง และจะช่วยส่งเสริมการลดการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำลังเป็นปัญหาของสังคมในเมืองและสังคมชนบท และเป็นปัญหาระดับพื้นที่ที่ต้องรีบแก้ไข นันทนาการจะช่วยสร้างความซาบซึ้ง และความเข้าใจในธรรมชาติ และช่วยกล่อมเกล่าให้มนุษย์มีความเข้าใจในระบบนิเวศวิทยา ที่จะต้องสร้างความสมดุลกับธรรมชาติและสิ่งมีชีวิต

10. นันทนาการกับศิลปศาสตร์

กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปกรรม ศิลปหัตถกรรม การละคร การเต้นรำ เป็นต้น ล้วนเป็นกิจกรรมที่สอนให้บุคคลมีความเข้าใจซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เป็นการเยียวยา รักษา และพัฒนาทางอารมณ์เป็นอย่างดี

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 38-56) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 15 ประเภทดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม
2. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา
3. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ
4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา
5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
6. กิจกรรมนันทนาการการละคร
7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก
8. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง
9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง
10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม
11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
12. กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม
13. กิจกรรมนันทนาการการบริการอาสาสมัคร
14. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ
15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์

หน่วยงานที่จัดนันทนาการ (Recreation Agency)

มีนักวิชาการทางด้านนันทนาการได้กล่าวถึงหน่วยงานที่จัดนันทนาการ ดังนี้

เอนก หงษ์ทองคำ (2542: 19-22) การแบ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดนันทนาการให้แก่ประชาชน หรือสมาชิกที่จะใช้บริการ กำหนดเกณฑ์การจำแนกลักษณะที่แตกต่างกันคือ

1. ผู้รับผิดชอบ
2. แนวความคิดในการจัดบริการ (ปรัชญา)
3. ความมุ่งหมาย
4. เงินทุน
5. อุปกรณ์และสถานที่
6. ผู้นำ
7. โปรแกรมกิจกรรม
8. ผู้ใช้บริการ

หน่วยงานที่จัดนันทนาการ แบ่งได้ดังนี้

หน่วยงานของรัฐ (Public Agency)

1. ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดกิจกรรม สถานที่ เพื่อบริการแก่ประชาชน เช่น กระทรวง กรม กอง เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนตำบล ในกองทัพ ในโรงเรียน ในโรงพยาบาล ฯลฯ
2. แนวความคิดในการจัด สร้าง และเปิดโอกาสให้ประชาชนให้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยไม่หวังผลธุรกิจ
3. ความมุ่งหมาย ให้ประชาชนหาความสำราญ พัฒนาทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา
4. เงินทุน จากเงินภาษีของประชาชนที่ได้รับการจัดจากรัฐบาล เงินบริจาคของบุคคล กลุ่ม จากค่าเช่า และอุปกรณ์ผู้ให้บริการ
5. อุปกรณ์และสถานที่ เป็นของรัฐบาลในสวนกลาง ส่วนท้องถิ่น
6. ผู้นำ ประกอบด้วย ผู้นำที่ได้รับการฝึกฝนหน้าที่และเป็นผู้ประจำอาจมีผู้นำอาสาสมัครสมทบด้วย
7. โปรแกรมกิจกรรม ลักษณะโปรแกรมแบ่งเป็นบริการระยะยาวตลอดปี บริการในเทศกาล และโอกาสพิเศษต่างๆ
8. ผู้ใช้บริการ ประชาชนโดยทั่วไป สมาชิกเฉพาะกลุ่มที่จัดบริการ

หน่วยงานเอกชน (Private Agency)

1. ผู้รับผิดชอบ ประกอบด้วย 2 องค์กรย่อยๆ คือ องค์กรที่ไม่เป็นทางการ เช่น บุคคล กลุ่มคน ในครอบครัว กลุ่มเพื่อน รวมถึงกลุ่มอื่นๆ เฉพาะกิจส่วนองค์กรย่อยที่สองคือ องค์กรที่เป็นสมาคม สโมสร ที่มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย มีวัตถุประสงค์จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อสมาชิก

2. แนวความคิดในการจัด สร้างสรรค์กิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ของ
หมู่สมาชิก
3. ความมุ่งหมาย ให้บริการแก่สมาชิกเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ ตามความ
พอใจ โดยมีหวังผลกำไร
4. เงินทุน จากเงินบำรุง และค่าบริการของสมาชิก รวมถึงเงินบริจาคจากบุคคล
และองค์กรอื่นสมทบ
5. อุปกรณ์และสถานที่ เป็นองค์กรเอกชน รวมไปถึงการเช่า การยืมจาก
หน่วยงานอื่น และสถานที่สาธารณะ
6. ผู้นำ ในหน่วยงานเอกชนในรูปสมาคม สโมสร จะมีผู้นำ 2 ประเภท คือ
ผู้นำอาชีพ คือผู้นำที่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำ และผู้นำอาสาสมัคร ส่วนกลุ่มคนหรือบุคคลที่จัด
กิจกรรมเฉพาะกิจไม่เป็นทางการ ผู้นำที่รับผิดชอบหน้าที่คือ ผู้นำอาสาสมัคร
7. โปรแกรมกิจกรรม จัดกิจกรรมตอบสนอง ความต้องการของสมาชิกทั้ง
รูปแบบบริการประจำ และบริการเป็นครั้งคราว
8. ผู้ใช้บริการ สมาชิกของสมาคม สโมสร แขนงของสมาชิก สมาชิกของกลุ่ม

นันทนาการธุรกิจ (Commercial Agency)

1. ผู้รับผิดชอบ องค์กร บริษัท และหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดกิจกรรมนันทนาการ
บริการแก่ลูกค้า และสมาชิกโดยทั่วไป
2. แนวความคิดในการจัด สร้างสรรค์กิจกรรมและบริการ เพื่อตอบสนองความ
ต้องการของลูกค้า
3. ความมุ่งหมาย บริการแก่ลูกค้า แข่งขันทางธุรกิจ เพื่อผลกำไร
4. เงินทุน ของบริษัท หุ้นส่วน การระดมทุน เงินกู้ เงินอุดหนุนจากองค์กร
อื่นๆ
5. อุปกรณ์และสถานที่ ของบริษัท การเช่าสถานที่และอุปกรณ์ การยืมและใช้
สถานที่สาธารณะ
6. ผู้นำ ประกอบด้วย ผู้นำอาชีพ ผู้นำอาสาสมัครที่ได้รับการฝึกฝนสมทบ
7. โปรแกรมกิจกรรม จัดกิจกรรมตอบสนองความต้องการของลูกค้า
8. ผู้ใช้บริการ ลูกค้า และผู้ที่สนใจโดยทั่วไป

หน่วยงานอาสาสมัคร (Voluntary Agency)

1. ผู้รับผิดชอบ ประกอบด้วย 2 องค์การย่อยๆ คือ องค์การที่ไม่เป็นทางการ เช่น บุคคล กลุ่มคนในครอบครัว กลุ่มเพื่อน กลุ่มเฉพาะกิจ ส่วนองค์การที่สอง คือ องค์การที่มีการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในรูปแบบของสมาคม สโมสร และองค์การต่างๆ
2. แนวความคิดในการจัด สร้างสรรค์กิจกรรมนันทนาการเพื่อบริการตอบสนองแก่ประชาชนโดยทั่วไปในส่วนของชาติของหน่วยงานอื่นๆ และเพื่อกิจกรรมเฉพาะกิจเป็นครั้งคราว
3. ความมุ่งหมาย บริการให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป กลุ่มที่มีประสงค์รับบริการเพื่อเป็นสาธารณะประโยชน์ ไม่หวังผลประโยชน์อื่นใดทางธุรกิจ
4. เงินทุน จากกองทุน เงินบริจาค เงินจัดหารายได้ และเงินสมทบจากองค์กรอื่นๆ
5. อุปกรณ์และสถานที่ เป็นของหน่วยงานอาสาสมัครและสถานที่อุปกรณ์ที่ขอยืมเช่า และสถานที่สาธารณะ
6. ผู้นำ ในหน่วยงานที่เป็นทางการและจดทะเบียนตามกฎหมายจะมีผู้นำอาชีพ และผู้นำอาสาสมัครสมทบ ส่วนหน่วยงานไม่เป็นทางการ อาจมีผู้นำอาชีพร่วมกับผู้นำอาสาสมัครสมทบ หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง
7. โปรแกรมกิจกรรม จัดกิจกรรมเป็น 3 รูปแบบ คือ จัดบริการเป็นประจำเป็นแผนงานตลอดปี จัดบริการเป็นครั้งคราว และเป็นบริการเฉพาะกิจเพื่อตอบสนองความต้องการตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
8. ผู้ใช้บริการ ประชาชนโดยทั่วไป และผู้แสดงความจำนงขอใช้บริการ

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

บันเทิง เกิดปรารภและ เจษฎา เจียรนะย (2544: 16-18) การที่บุคคลใดๆ จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในลักษณะใด ย่อมขึ้นอยู่กับตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวเขา สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสามารถแยกออกได้พอสังเขป ดังนี้

1. ลักษณะที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัวหรือชุมชน คือ ถ้าหากที่อยู่อาศัยอยู่ใกล้สถานที่บริการเครื่องอำนวยความสะดวกทางนันทนาการ ผู้นำครอบครัวมีความใส่ใจในกิจกรรมนันทนาการ ก็มีโอกาสนำสมาชิกภายในครอบครัวไปร่วมกิจกรรมนันทนาการได้สะดวก
2. ความถนัดและทักษะทางกิจกรรม เนื่องจากแต่ละบุคคลมีความสามารถแตกต่างกัน ดังนั้น การขาดทักษะหรือไม่ถนัดทางด้านนั้นๆ ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ
3. ประสบการณ์ หากบุคคลใดเคยได้ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้นมาบ้างแล้วก็จะเกิดความเชื่อมั่น และความอยากที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้นอีก ถ้าหากยังมีความสนใจและต้องการอีกแต่ถ้าไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ก็อาจจะมีความลังเลใจเกิดขึ้นเป็นธรรมดา

4. ทักษะการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนากการที่ดีนั้น จะต้องเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ มีใช้ถูกบังคับ นั้นหมายถึง จะต้องมิตักษะที่ดีต่อกิจกรรมนั้นๆ ด้วย หากมิตักษะหรือความรู้สึกนึกคิดที่ไม่ดีต่อกิจกรรมนั้นหนากการแล้ว ย่อมไม่บังเกิดผลดีแน่นอน

5. วุฒิภาวะและระดับการศึกษา จะเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนากการได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ และเห็นคุณค่าที่มีต่อการดำรงชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

6. เพื่อน ครู และผู้นำชุมชน บุคคลเหล่านี้ มีอิทธิพลมาก ต่อการที่จะชักนำให้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนากการที่มีประโยชน์หรือนำไปสู่อายุมข

7. ฐานะครอบครัว อาจจะเป็นปัญหาสำหรับครอบครัวที่มีฐานะยากจน ต้องดิ้นรนหาเลี้ยงชีพ จนไม่มีเวลาว่างที่จะเข้ากิจกรรมนั้นหนากการได้ แต่ถึงอย่างไร ขอบข่ายของกิจกรรมนั้นหนากการมีหลากหลายให้เลือก ฉะนั้น ความยากจนหรือความร่ำรวย ไม่น่าจะเป็นอุปสรรค ขึ้นอยู่กับการเห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของกิจกรรมนั้นหนากการ จะมีมากน้อยเพียงใด

8. สภาพดินฟ้าอากาศ เช่น ฝนตก อากาศร้อนหรือหนาวจัด ย่อมมีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมนั้นหนากการได้อย่างแน่นอน ฉะนั้น ผู้ที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนั้นหนากการ จะต้องมีความรอบรู้ และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

9. วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี เนื่องจากชนบางกลุ่มยังไม่อนุญาตให้ผู้หญิงเล่นกีฬา หรือกระโดดโลดเต้น หรือแม้แต่การแสดงออกทางความคิดเห็นเป็นต้น

10. การส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐและเอกชน เช่น การประชาสัมพันธ์การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและเครื่องมืออุปกรณ์ ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมนั้นหนากการให้แก่ชุมชน เป็นต้น

11. ผู้นำทางด้านกิจกรรมนั้นหนากการ ถึงแม้ในปัจจุบันมีสถาบันทางการศึกษาได้ผลิตบุคลากรทางด้านนี้ออกมาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ๆ ที่มีประชากรอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่น เช่น กรุงเทพมหานคร นิวยอร์ก โตเกียว ลอนดอน ปารีส และฮ่องกง เป็นต้น

แรงจูงใจที่ทำให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนากการ

ทิลแมน (Tillman. 1984) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนากการในช่วงเวลาว่างของบุคคล และชุมชนสรุปได้ 10 ประการ คือ

1. ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น
3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ หลีกหนีความตึงเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นผู้นำกลุ่ม หรือเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนองปฏิกิริยาของทางสังคม

7. ต้องการกิจกรรมทางจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นผู้ที่ต้องการได้รับการบริการ
10. ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และทดสอบสมรรถภาพทางกาย

นอกจากนี้ การที่บุคคลจะเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนทางการกับบุคคลอื่นๆ ได้เป็นอย่างดีนั้น ย่อมจะต้องมีความสนใจไปในทิศทางเดียวกันหรือเรื่องเดียวกัน จึงจะเกิดประโยชน์แก่บุคคลนั้น เช่น

1. ความสนใจทางด้านสุขภาพพลานามัย แสดงว่า ทุกคนต้องการสุขภาพแข็งแรง จึงเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนทางการด้วยการเล่นเกม กีฬา การเดินร่ำ การปีนเขา และการถีบจักรยาน เป็นต้น
2. ความสนใจทางด้านมนุษยสัมพันธ์ แสดงว่า ทุกคนอยากจะมีการคบค้าสมาคมกับบุคคลอื่นๆ ฉะนั้น จึงเลือกการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนทางการที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ เช่น งานเลี้ยงรุ่น งานบวช งานกฐิน งานผ้าป่า งานแต่ง ทศนาจร และอาสาสมัคร เป็นต้น
3. ความสนใจทางด้านความรู้สติปัญญา แสดงว่า ทุกคนมีความต้องการที่จะแสดงออก ในความรู้ความสามารถของตนเองให้ผู้อื่นยอมรับ จึงเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนทางการทางด้านการพูด การเขียน การอ่าน การไต่ถาม และการประพันธ์ เป็นต้น
4. ความสนใจทางการแสดงออก ที่สามารถสะท้อนจากความรู้สึกอารมณ์ออกมาให้เห็นได้ จึงเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหนทางการทางด้านการแสดง การร้องเพลง การรำไทย และการเล่นดนตรี เป็นต้น

ความสำคัญของนั้นหนทางการในภาวะสังคมปัจจุบัน

มีนักวิชาการด้านนั้นหนทางการกล่าวถึงความสำคัญของนั้นหนทางการในภาวะสังคมปัจจุบัน ดังนี้ เอนก หงษ์ทองคำ (2542: 132-148) มนุษย์ทุกเพศทุกวัยย่อมมีความต้องการทางนั้นหนทางการ เป็นพื้นฐานในภาวะสังคมปัจจุบัน ความเป็นอยู่ของมนุษย์เปลี่ยนแปลงมาก การจัดกิจกรรมนั้นหนทางการมีความจำเป็นเพิ่มมากขึ้น เพราะนั้นหนทางการจะเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ ความเป็นอยู่ชีวิตของมนุษย์ในแต่ละภาวะสังคมมีความสมดุล ความจำเป็นของนั้นหนทางการต่อชีวิตมนุษย์ในภาวะสังคมปัจจุบันอันยุ่งยากสับสน จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เนื่องจาก

1. ในปัจจุบันนี้มนุษย์มีเวลาว่างเพิ่มขึ้น โดยทั่วไปคนเราจะทำงานสัปดาห์ละ 5-6 วัน และทำงานวันละไม่เกิน 7-8 ชั่วโมง ช่วงเวลาว่างจึงมีมากในตอนเย็น วันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดเทศกาลต่างๆ โดยเฉพาะคนชรา แม่บ้านที่ไม่ทำงานนอกบ้าน จะยังมีเวลาว่างมากยิ่งขึ้น บุคคลเหล่านี้มีงานประจำทำน้อยมาก เวลาว่างที่เหลือจำนวนมากนั้นหากได้นำมาใช้ประกอบ กิจกรรมนั้นหนทางการแล้ว จะก่อประโยชน์ให้กับตัวเองทั้งทางกายและทางจิตใจแล้ว ยังก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคมได้อย่างดีด้วย

2. การเปลี่ยนแปลงชีวิตภายในบ้านมีมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันทั้งบิดามารดาต้องทำงานนอกบ้าน พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูก เด็กจึงไปแสวงหากิจกรรมต่างๆ นอกบ้านเพื่อแก้เหงา เหตุนี้แหล่งนันทนาการต่างๆ เช่น สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา โรงภาพยนตร์ ศูนย์เยาวชน ฯลฯ จึงเป็นประโยชน์อันใหญ่หลวงไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือแก้เหงาแก้เด็กแล้ว ยังจะลดปัญหาที่เด็กขาดความอบอุ่น ประกอบกิจกรรมอันไม่พึงปรารถนา อันจะเป็นผลต่อเนื่องก่อให้เกิดอาชญากรรมและมิจฉาชีพและนันทนาการยังสามารถทำให้เกิดความสมดุลในครอบครัวส่งเสริมสันติสุขในครอบครัวได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

3. จำนวนประชากรในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น กิจกรรมนันทนาการซึ่งสามารถประกอบได้โดยอิสระในสมัยก่อน เช่น ตกปลา ล่าสัตว์ ฯลฯ ต้องหมดไป เนื่องจากสถานที่เหล่านั้นถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นสถานที่อยู่อาศัยหรือสวนไว้เพื่อเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ประชาชนจึงไม่มีสถานที่ประกอบกิจกรรมนันทนาการ ด้วยเหตุนี้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลจึงควรรับผิดชอบและจัดหากิจกรรมและแหล่งนันทนาการอื่นๆ ทดแทนสิ่งที่ขาดหายไปให้กับประชาชน

4. ความเจริญของการอุตสาหกรรมมีการใช้เครื่องทุ่นแรง เครื่องกลไกมากขึ้นการใช้เครื่องทุ่นแรงและเครื่องกล ไฟฟ้าต่างๆ ทำให้คนทำงานน้อยลง เหตุนี้จึงทำให้คนมีพลังงานเหลือหรือที่เรียกว่า พลังงานเกิน (Surplus Energy) เมื่อมีพลังงานเหลือก็จะถูกนำมาใช้ในการเล่นหรือประกอบกิจกรรมนันทนาการอื่นๆ เสมอ หากไม่เล่นหรือไม่ประกอบกิจกรรมนันทนาการ จะมีสภาพร่างกายอ่อนแอ สุขภาพทรุดโทรม อีกประการหนึ่งความเจริญของการอุตสาหกรรมในปัจจุบันมากขึ้น กรรมกรคนงานเพิ่มขึ้น การทำงานของคนเหล่านี้จะเคร่งเครียด ทางจิตใจและร่างกาย ส่งผลให้เสียคุณภาพและประสิทธิภาพของผลผลิต การให้คนงานได้มีโอกาสผ่อนคลาย และได้ประกอบกิจกรรมนันทนาการจึงมีความจำเป็นต่อคนงานอย่างยิ่ง

5. ความเปลี่ยนแปลงของการครองชีพเป็นไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากประชากรหนาแน่น แย่งกันทำมาหากิน มนุษย์ปรับตัวตามสภาพสังคมไม่ทัน สภาพแวดล้อมต่างๆ เป็นพิษ มนุษย์มีเวลาว่างมากขึ้น เนื่องจากการดกงานและการหันไปใช้เครื่องทุ่นแรง คนเกิดสภาวะของการเป็นโรคจิตโรคประสาทได้ง่าย การจัดกิจกรรมนันทนาการแก่มนุษย์ในภาวะปัจจุบันจึงจำเป็นอย่างมากเพื่อสร้างสมดุลแก่ชีวิต

6. นันทนาการเป็นการช่วยเหลือปรับภาวะของคนในชนบทได้ สามารถปรับตนเองได้ มีความเป็นอยู่เหมือนคนในเมืองปัจจุบัน คนตามชนบทมีมากกว่าคนในกรุง กิจกรรมนันทนาการจะช่วยให้เขาได้สามารถเข้าใจและดำเนินชีวิตได้ไม่ต่างจากคนกรุง ทั้งยังสามารถปรับตัวเข้ากับภาวะการเจริญอย่างรวดเร็วของประเทศไทยด้วย

7. การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้คนมีความรู้สำนึกในความต้องการความเป็นอยู่ที่ดี และต้องการประกอบกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมกับตนเอง หลักสูตรในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในปัจจุบันได้มีการเรียนการสอนวิชานันทนาการ เพื่อให้รู้จักเลือกประกอบกิจกรรมนันทนาการ และเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของนันทนาการอย่างแท้จริง

ปัญหานันทนาการในประเทศไทย

นันทนาการในประเทศไทย มีปัญหาอยู่มากและมีอุปสรรคหลายอย่างขัดขวางการดำเนินงานทางด้านนี้ แม้ว่าเราจะมีกิจกรรมประเภทนี้มานานแล้ว แต่จะให้เจริญรุ่งเรืองในรูปของการจัดโครงการที่ดีมีระเบียบแบบแผนอย่างบางประเทศที่เขาทำกันนั้นค่อนข้างมาก เพราะสาเหตุต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความเข้าใจผิด คนไทยส่วนมากเข้าใจว่า การเล่นสนุกสนานในเวลาว่างเป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์แทนที่จะมาทำงาน ถ้าเป็นเด็กนักเรียนจะทำให้การเรียนบกพร่องไป
2. ใช้เวลาว่างในทางผิด ตามชนบทและทุกแห่งทั่วไปในประเทศไทย คนใช้เวลาว่างของตนในทางผิดๆ เป็นไปในทางการพนันแทบทั้งสิ้น เช่น การเล่นสลากกินรวบ สลากกินแบ่งชนไก่ ชนวัว จึงเป็นปัญหาที่จะนำบุคคลเหล่านี้มาใช้กิจกรรมทางนันทนาการ เพราะการพนันและกิจกรรมที่เป็นอาชญากรรม มีความหมายในทางตรงกันข้ามกับกิจกรรมนันทนาการ
3. ขาดความรู้ เรายังไม่ทราบว่านันทนาการนั้นคืออะไรมีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันของคนอย่างไรบ้าง
4. วัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียมประเพณีไทย มีความเข้าใจว่าถ้าเป็นผู้หญิงหรือผู้ใหญ่ จะมากระโดดโลดเต้นเหมือนเด็กๆ เป็นการไม่สมควร ด้วยเหตุนี้ทำให้คนไทยที่เป็นผู้หญิงหรือผู้ใหญ่ไม่มีโอกาสที่ได้ประกอบกิจกรรมนันทนาการของตนได้เต็มที่นัก
5. บริการไม่พอเพียง ทั้งฝ่ายรัฐ องค์กรเอกชน และองค์กรอาสาสมัครยังบริการสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนไม่เพียงพอ ฉะนั้นควรจัดให้มากขึ้น ทั้งในชุมชนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัดทั่วประเทศ โดยเฉพาะองค์กรเอกชนยังไม่เห็นความสำคัญที่จะจัดบริการกิจกรรมนันทนาการให้แก่คนงานกรรมกรของโรงงานบริษัทต่างๆ ไป จึงขาดการเอาใจใส่และให้บริการ
6. ขาดความร่วมมือ ในจังหวัดหนึ่ง ๆ มีฝ่ายครู ตำรวจ เทศบาล มหาไทย ต่างก็มีสถานที่นันทนาการของตนทั้งสิ้น แต่ที่ไม่ได้ใช้ก็มี ฉะนั้นถ้าทุกฝ่ายร่วมมือกันปรึกษา โดยให้เทศบาลจัดบริการให้ประชาชนได้
7. ขาดผู้นำนันทนาการ ยังขาดผู้จัดการและผู้นำทางกิจกรรมนันทนาการที่มีความรู้ความเข้าใจและที่มีทักษะ
8. ขาดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ วางแผนผังโครงการนันทนาการแต่ละตำบล อำเภอ จังหวัด ถ้ามีผู้รู้ผู้เข้าใจ ในการวางแผนผังนันทนาการควบคู่ไปกับแผนผังเมืองแล้วจะทำให้กิจกรรมนันทนาการได้รับความนิยมจากประชาชนมากขึ้น ปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งที่สกัดกั้นไม่ให้กิจกรรมนันทนาการเป็นที่นิยมชมชอบของประชาชนต้องขจัดปัญหาเหล่านี้ไปโดยจัดหา เงิน สถานที่ ผู้นำทางนันทนาการและทุกฝ่ายต้องให้ความช่วยเหลือร่วมมือและเป็นผู้รับผิดชอบ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ประวัติความเป็นมา

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2547). (ออนไลน์). เมื่อปี พ.ศ. 2490 รัฐบาลได้ตั้ง ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่ง เงิน ทุนอำนวยการสินเชื่อ แก่สหกรณ์ทั้งหลาย ที่มีอยู่ในประเทศไทยขณะนั้น ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ดำเนินงานให้กู้เงินแก่สหกรณ์มาจนถึง พ.ศ. 2509 รัฐบาลจึงได้ พิจารณาจัดตั้งธนาคารขึ้นใหม่ เพื่อทำหน้าที่แทน ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ โดยมีเหตุผลดังนี้

1. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ไม่มีอำนาจในการให้เงินกู้แก่เกษตรกร ที่ไม่ใช่สมาชิกสหกรณ์ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก
2. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ไม่มีอำนาจในการให้เงินกู้แก่กลุ่มเกษตรกร ที่ไม่ใช่สมาชิกสหกรณ์ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก
3. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ไม่ได้ทำหน้าที่ในการพิจารณาคำขอกู้
4. ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ไม่ได้ทำหน้าที่ให้สินเชื่อแบบกำกับแนะนำ และยังไม่มีความสามารถดำเนินงานได้เท่าที่ควร

ด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐบาลจึงได้จัดตั้ง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2509 โดยให้เป็นสถาบันระดับชาติ มีฐานะเป็น รัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการคลัง ทำหน้าที่อำนวยการสินเชื่อ ให้แก่เกษตรกร อย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านเกษตรกรโดยตรง และสถาบันเกษตรกร

วัตถุประสงค์

ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มีวัตถุประสงค์ มุ่งให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อส่งเสริม อาชีพการเกษตร หรือการดำเนินงาน ของ เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้ เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือ สหกรณ์การเกษตร สามารถ ประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่เกี่ยวเนื่องในการเกษตร เพื่อเพิ่ม รายได้ ให้แก่ครอบครัวเกษตรกร รวมทั้งให้ บริการรับฝากเงิน เช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไปอีกด้วย

วิสัยทัศน์ ของ ธ.ก.ส.

ธ.ก.ส. จะเป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาชนบทชั้นนำในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ควบคู่กับการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และการดูแลสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน

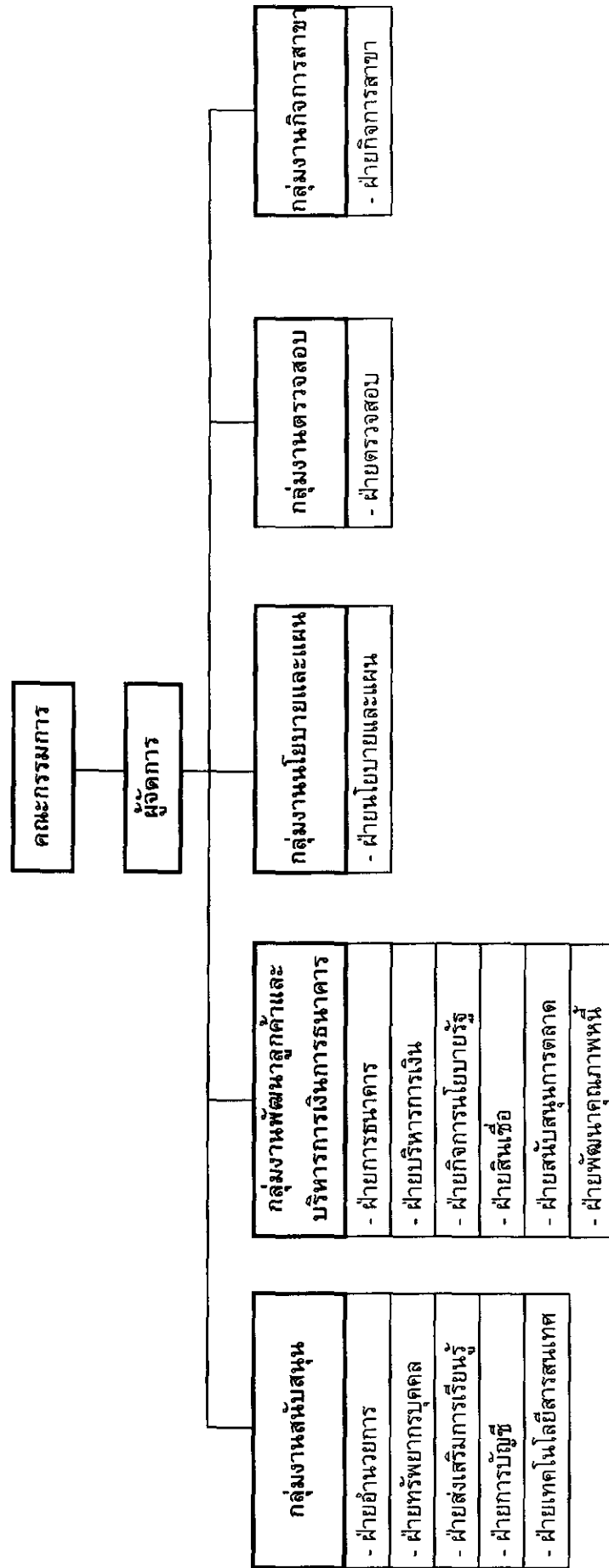
การบริหารงาน

ปัจจุบัน ธ.ก.ส. มีการจัดโครงสร้างองค์การในลักษณะของการกระจายอำนาจ หน้าที่

และความรับผิดชอบ โดยแบ่งส่วนงานปฏิบัติการเป็นลำดับชั้น ดังนี้

- 1.ระดับฝ่าย จำนวน 14 ฝ่าย
- 2.ระดับกอง จำนวน 50 กอง
- 3.ระดับโครงการ จำนวน 1 โครงการ
- 4.ระดับกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม
- 5.ระดับแผนก จำนวน 144 แผนก
- 6.ระดับสาขา ประกอบด้วย
 - 1.สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด จำนวน 74 สำนักงาน
 - 2.ตลาดกลาง จำนวน 2 แห่ง
 - 3.สาขานาใหญ่ จำนวน 441 สาขา
 - 4.สาขานาเล็ก จำนวน 54 สาขา
 - 5.สาขานาเล็กพิเศษ จำนวน 47 สาขา
 - 6.กองทุนธนาคารอิสลาม จำนวน 67 แห่ง
 - 7.สาขาย่อย จำนวน 52 สาขา
 - 8.หน่วยอำเภอ จำนวน 850 หน่วย
 - 9.หน่วยบริการ จำนวน 45 หน่วย

โครงสร้างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2547. (ออนไลน์)

สถานที่ตั้ง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สำนักงานใหญ่

อาคารนางเลิ้ง

เลขที่ 469 ถนนนครสวรรค์ แขวงจตุสดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

โทรศัพท์ (02) 2800180, 2817355

โทรสาร (02) 2800442, 2805320

อาคารประชาชน

เลขที่ 48/8 หมู่ที่ 18 ซอยเสริมสุข ถนนประชาชน กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์ (02) 5868855, 5869955

อาคารจตุจักร

เลขที่ 109 ถนนกำแพงเพชร แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์ (02) 2713345-7, 2713351-53

สำนักงานสาขา

สาขานางเลิ้ง

เลขที่ 469 ถนนนครสวรรค์ แขวงจตุสดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

โทรศัพท์ (02) 2808635, 2800180

โทรสาร (02) 2808636-38 WAN 2105-9

สาขาจตุจักร

เลขที่ 109 ถนนกำแพงเพชร แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์ (02) 2713341-3, 2799831-2

โทรสาร (02) 2714699 WAN 5800

สาขาภาษีเจริญ

เลขที่ 202/20-21 ถนนเพชรเกษม ปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ

กรุงเทพมหานคร 10160

โทรศัพท์ (02) 4572639, 4578390

โทรสาร (02) 4571939 WAN 5801

สาขามีนบุรี

เลขที่ 40-40/2 หมู่ 13 ถนนสุวินทวงศ์ แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร 10510

โทรศัพท์ (02) 5171229, 5180319, 9186645

โทรสาร (02) 5175767 WAN 5802

สาขาบางบอน

เลขที่ 65/22-23 ปากซอยเอกชัย 86 ถนนเอกชัย แขวงบางบอน เขตบางขุนเทียน

กรุงเทพมหานคร 10150

โทรศัพท์ (02) 8942667, 8942668

โทรสาร (02) 8942669 WAN 5804

สาขาลาดกระบัง

เลขที่ 252/7 หมู่ 1 ถนนหลวงแพ่ง-ทับยาว แขวงทับยาว เขตบางทับยาว

กรุงเทพมหานคร 10520

โทรศัพท์ (02) 7381065, 7381066

โทรสาร (02) 7381067 WAN 5805

นโยบายพัฒนาสุขภาพ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตระหนักถึงความสำคัญของพนักงาน ทรัพยากรอันมีค่าขององค์กร จึงจัดทำโครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพองค์กรและพนักงาน ความแข็งแรงของร่างกาย เสริมสร้างบุคลิกภาพให้แก่พนักงาน ช่วยลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน และยังส่งผลไปยังการทำงานเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2547: 1-5) ตามนโยบายธนาคารปี บัณชี 2545 กำหนดจัดทำโครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพองค์กรและสุขภาพพนักงาน เพื่อ สนับสนุนและส่งเสริมให้พนักงานมีสุขภาพดี มีพลานามัยที่แข็งแรง ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การทำงานและพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้ยึดหลัก 5 อ ของกระทรวงสาธารณสุข มาเป็นแนวทางปฏิบัติ คือ ออกกำลังกาย อาหาร อารมณ์ อโรควา และอนามัยชุมชน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพพนักงาน

ด้านออกกำลังกาย

1.กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ประจำปีไตรมาสที่ 1/2546

-จัดกิจกรรมวันที่ 11-12 สิงหาคม 2546 ณ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ และที่ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

2.กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ประจำปีไตรมาสที่ 3/2546

-จัดกิจกรรมการแข่งขันในงาน " 37 ปี ธ.ก.ส. มินิมารารอน และแอโรบิค-แดนซ์คอนเทสต์ " ณ บริเวณลานและถนนด้านหน้ากระทรวงสาธารณสุข จำนวน 160 คน

-ตั้งบูธประชาสัมพันธ์โครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพองค์กรและสุขภาพ พนักงาน บริเวณงาน "37 ปี ธ.ก.ส. มินิมารารอน และแอโรบิคแดนซ์คอนเทสต์ " มีพนักงานและ บุคคลภายนอกมาใช้บริการภายในบูธ จำนวนประมาณ 1400 คน

3.กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ประจำปี 2546

-จัดกิจกรรมวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2547 " กินอาหารปลอดภัย " ณ ห้องประชุม 300 มีการจัดกิจกรรม บรรยายพิเศษ เรื่องอาหารเพื่อสุขภาพ ความปลอดภัยของอาหาร การเลือกซื้ออาหาร การทดสอบสารพิษในอาหาร และสาธิตการประกอบอาหารเพื่อสุขภาพ โดยทีมงานจากกองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

-การจัดทำทำการบริหารร่างกายแบบยืด-เหยียดกล้ามเนื้อ ทำทุกวันทำการ ของธนาคารระหว่างเวลา 15.00-15.15 น.

ด้านอารมณ์

1.การฝึกจิต

-กองสวัสดิการและแรงงานสัมพันธ์ ได้นิมนต์ พระชัชชัย ธัมมะทีโป สังกัดวัดไทรงามธรรมธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี มาบรรยายธรรมและฝึกจิต จำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 16 กรกฎาคม 2546 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 100 คน

ครั้งที่ 2 วันที่ 24 กรกฎาคม 2546 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 100 คน

ครั้งที่ 3 วันที่ 31 กรกฎาคม 2546 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 50 คน

ครั้งที่ 4 วันที่ 7 สิงหาคม 2546 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 60 คน

-กองสวัสดิการและแรงงานสัมพันธ์ ได้นิมนต์ พระชัชชัย ธัมมะทีโป สังกัดวัดไทรงามธรรมธาราม จังหวัดสุพรรณบุรี มาบรรยายธรรมและฝึกจิต จำนวน 4 ครั้ง

2.การบรรยายธรรม

-กองสวัสดิการและแรงงานสัมพันธ์ ได้นิมนต์ ท่านเจ้าคุณพิศาลธรรมพาที (พระพยอม กัลยาโณ) มาบรรยายธรรมในหัวข้อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ในวันที่ 8 ธันวาคม 2546 ณ ห้องประชุม 300

ด้านส่งเสริมสุขภาพ

ในเวลาทำการ

-จัดทำทำการบริหารร่างกายแบบยืด-เหยียดกล้ามเนื้อ

นอกเวลาทำการ

-กิจกรรมแอโรบิค เดิน วิ่ง และการเล่นกีฬา เช่น เปตอง ฟุตบอล ตะกร้อ ปิงปอง เป็นต้น

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร มีชมรมต่างๆ ดังนี้

1. ชมรมโบว์ลิ่ง ธ.ก.ส.
2. ชมรมกีฬาอล์ฟ ธ.ก.ส.
3. ชมรมดาร์ต ธ.ก.ส.

4. ชมรมเดิน-วิ่ง เพื่อสุขภาพ
5. ชมรมกีฬาสนุกเกอร์และบิลเลียด ธ.ก.ส.
6. ชมรมเทนนิส ธ.ก.ส.
7. ชมรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
8. ชมรมตะกร้อ ธ.ก.ส.
9. ชมรมกีฬาแบดมินตัน
10. ชมรมกีฬาฟุตบอล

โดยภาพรวมของการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพตามโครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพองค์กรและสุขภาพพนักงานในปีบัญชี 2546 นับเป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อพนักงานธนาคาร ควรให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งจะสอดคล้องกับการสนับสนุนของรัฐบาลในปัจจุบัน โดยกองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้การสนับสนุนในการดำเนินการสร้างสุขภาพโดยใช้ยุทธศาสตร์ " การรวมพลังสร้างสุขภาพ " เป็นการรวมพลังองค์กร ภาคราชการ ภาครัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน สมาคมต่างๆ และภาคประชาชน ร่วมกันผลักดันให้พนักงานและประชาชนได้รู้จักรักสุขภาพของตนเองและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสุขภาพที่ดีในวันนี้และวันข้างหน้าต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

งานวิจัยในต่างประเทศ

เบิร์ต (วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2523: 14; อ้างอิงจาก Byrd. 1963) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อในการออกกำลังกาย ที่จะช่วยลดความเครียดทางด้านจิตใจ วัดอุปสรรคเพื่อนำมาแนะนำคนไข้ กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาคั้งนี้คือ นิสิตจิตแพทย์ โดยมีการศึกษาที่นครซานฟรานซิสโก คศ. 1963 ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 91 เห็นว่าการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเบาๆ จะช่วยลดความตึงเครียดของจิตใจ ได้เป็นอย่างดีและวิธีปฏิบัติ ได้แนะนำให้คนไข้ที่มาทำการรักษาเล่นกีฬาต่างๆ เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ เทนนิส ลีลาศ เดินรำพื้นเมือง เป็นประจำควบคู่กับการเยียวยาไปด้วย

กริฟฟิน (จิราวัฒน์ จันทสิทธิ์. 2540: 28; อ้างอิงจาก Griffin. 1967) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการเลือกโปรแกรมพลศึกษาของนิสิตชายในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งมี วัดอุปสรรคเพื่อต้องการทราบถึงความต้องการโปรแกรมพลศึกษาของนิสิตชายในระดับมหาวิทยาลัย กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาคั้งนี้คือนิสิตชายในระดับมหาวิทยาลัย เมื่อ คศ. 1967 ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า

1. สถานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง จะดีกว่าสถานที่ในการจัดกิจกรรมในร่ม
2. อุปกรณ์การสอนที่เป็นวัสดุสิ้นเปลือง เช่น ลูกฟุตบอล ลูกบาสเกตบอล

ลูกขนไก่ ยังมีจำนวนน้อยมาก

3. มหาวิทยาลัยต่างๆ เห็นว่า กิจกรรมพลศึกษามีความจำเป็นที่ต้องใช้งบประมาณอย่างมาก เท่าที่เป็นอยู่งบประมาณไม่เพียงพอ

เคราส์ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 12-13; อ้างอิงจาก Kraus. 1984) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของคนอเมริกันเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ ที่มีส่วนพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม กลุ่มเป้าหมายที่ทำการวิจัยครั้งนี้คือ คนอเมริกัน เมื่อ คศ. 1984 ผลการศึกษาพบว่า

1. การยอมรับตนเองและผู้อื่น	ร้อยละ 54
2. ความสัมฤทธิ์ผล	ร้อยละ 59
3. สุขภาพกาย จิต	ร้อยละ 58
4. ความรัก ความเข้าใจ	ร้อยละ 61
5. อีสุภาพ บุคคล และสังคม	ร้อยละ 71
6. การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกลุ่ม	ร้อยละ 63
7. ส่งเสริม การท้าทาย เสี่ยง	ร้อยละ 56
8. ส่งเสริมความปลอดภัย	ร้อยละ 51
9. อำนวยความสะดวก	ร้อยละ 50
10. ส่งเสริมสถานภาพ	ร้อยละ 37
11. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	ร้อยละ 50
12. ส่งเสริมปมเด่น	ร้อยละ 29

ทิลแมน (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 18; อ้างอิงจาก Tillman. 1984) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างของคนและชุมชน วัตถุประสงค์เพื่อหาความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการของคนและชุมชน เมื่อ คศ. 1984 ผลการศึกษา สรุปความต้องการได้ 10 ประการ คือ

1. ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น
3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นผู้นำ ผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนอง และมีปฏิริยาทางสังคม
7. ต้องการกิจกรรมทางจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นที่ต้องการ
10. ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และการทดสอบสมรรถภาพ

บีล (Beal. 1986: 157) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลกระทบของการเดินร่ำหรือโปรแกรมการเคลื่อนไหวต่อการปรับปรุงสำหรับผู้สูงอายุที่ออกกำลังกาย วัตถุประสงค์เพื่อ แสดงให้เห็นว่า

โปรแกรมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุช่วยส่งเสริมการทำงานทั้งด้านร่างกายและจิตใจให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกกำลังกายแบบเข้าจังหวะของกลุ่มกล้ามเนื้อใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า การเดินเร็วช่วยลดความวิตกกังวลและความดันโลหิตในผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้สูงอายุ เมื่อ คศ. 1986 ผลที่ได้จากการวิจัย ทั้งด้านร่างกายและจิตใจให้ดีขึ้น ช่วยลดความวิตกกังวลและลดความดันโลหิตในผู้สูงอายุ

มิทเชลล์ (ซงชัย บุสสี. 2547: 22-23; อ้างอิงจาก Mitchell. 1993) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษา โดยศึกษาความสัมพันธ์ของจุดมุ่งหมาย สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเรียน การศึกษามุ่งตรวจสอบระดับของแรงจูงใจภายนอก วัดอุปสรรค เพื่อ การจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนและความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับแรงจูงใจอื่นๆ เช่น เป้าหมายของความสำเร็จและความสามารถในการรับรู้ด้วยตนเองความแตกต่างเหล่านี้ได้รับการยอมรับว่าสื่อกลางที่สำคัญที่ทำให้ประสบผลสำเร็จจากการศึกษาของผู้ที่เคยศึกษานำทางไว้ กลุ่มเป้าหมายที่ทำการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนของโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อ คศ. 1993 ผลที่ได้จากการศึกษา ชี้ให้เห็นว่าเป้าหมายของความสำเร็จและการรับรู้คือแรงจูงใจเป็น ตัวบ่งบอกที่สำคัญ

มุลเลอร์ (Muller. 1993: 1688) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ผลกระทบของการออกกำลังกายที่ได้รับการแนะนำขึ้นอยู่กับการชมเชยตนเอง วัดอุปสรรคเพื่อ ต้องการทราบถึงผลของการออกกำลังกายที่ได้รับการแนะนำ กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยซาลิสบูรีสเตท (Salisbury State University) จำนวน 222 คน โดยแบ่งออกเป็น 10 กลุ่ม ตามสุขภาพและความฟิตของร่างกาย โดยมีการวิจัยที่ มหาวิทยาลัยซาลิสบูรีสเตท (Salisbury State University) เมื่อ คศ. 1993 ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่านักศึกษาชายและหญิงลดความอ้วนลงร้อยละ 41 ผู้หญิงลดลงจากร้อยละ 12.7 เป็นร้อยละ 11.9 ขณะที่ผู้ชายลดลงจากร้อยละ 19.5 เป็นร้อยละ 18.9 รูปแบบการออกกำลังกายที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ชายดังนี้คือ การเดิน การวิ่ง การว่ายน้ำ เดินแอโรบิค การเดิน การวิ่ง ขณะที่การฝึกเดินรอบๆ จะเกิดผลลบทั้งนักศึกษาหญิงและชาย

แอมอเรส และฮอร์น (Amorase and Horm. 1995: 20) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทดสอบแรงจูงใจภายใน ระยะยาวของนักกีฬาวิทยาลัยปีแรก โดยศึกษาประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของโค้ช และสถานภาพทางการศึกษา วัดอุปสรรคเพื่อวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมของโค้ชและสถานภาพทางการศึกษาสามารถทำนายความเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจภายในของนักกีฬาวิทยาลัยปีแรกได้หรือไม่ กลุ่มเป้าหมายที่ทำการวิจัยครั้งนี้คือ นักกีฬาวิทยาลัยปีแรกทั้งก่อนและหลังฤดูกาลแข่งขันกับนักกีฬา จำนวน 76 คน การวิจัยเมื่อ คศ. 1995 ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า ลักษณะการโค้ชแบบเผด็จการ พร้อมทั้งมีพฤติกรรมตอบสนองรุนแรง มีผลสนับสนุนอย่างมาก ที่ทำให้แรงจูงใจภายในลดลง และสถานภาพทางการศึกษาไม่มีผลต่อแรงจูงใจภายใน

งานวิจัยในประเทศไทย

ปณิธาน ไปร่งสละ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความต้องการในการ ออกกำลังกายของทหารผ่านศึกในเขตกรุงเทพมหานคร วัดดูประสงค์เพื่อ ทราบความต้องการในการ ออกกำลังกายของทหารผ่านศึกในเขตกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน คือ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากร ด้านประเภทของกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา ด้านช่วงวันและเวลาที่ต้องการออกกำลังกาย และด้านการจัดการ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ ทหารผ่านศึก โดยแบ่งเป็นทหารผ่านศึกที่มีสภาพร่างกายปกติจำนวน 236 คน และสภาพร่างกายไม่ปกติ จำนวน 1,158 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,394 คน การวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2541 ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า

1. ทหารผ่านศึกที่มีสภาพร่างกายปกติและสภาพร่างกายไม่ปกติ มีความต้องการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะการจัดการ สถานที่ออกกำลังกายให้ทหารผ่านศึกได้ใช้บริการโดยเฉพาะ
2. ทหารผ่านศึกที่มีสภาพร่างกายปกติและสภาพร่างกายไม่ปกติ มีความต้องการ ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลในบริเวณสถานที่ ออกกำลังกายเป็นผู้ที่มีความรู้ทางพลศึกษาโดยตรง
3. ทหารผ่านศึกที่มีสภาพร่างกายปกติและสภาพร่างกายไม่ปกติ มีความต้องการ ด้านประเภทของกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เดิน วิ่ง และว่ายน้ำ
4. ทหารผ่านศึกที่มีสภาพร่างกายปกติและสภาพร่างกายไม่ปกติ มีระดับความต้องการออกกำลังกายระดับมากที่สุดในวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) กับในวันเสาร์-อาทิตย์ และ วันหยุดราชการ คือ ช่วงเวลาเช้า (06.00-09.11 น.) และช่วงกลางวัน (19.00-21.00 น.)
5. ทหารผ่านศึกที่มีสภาพร่างกายปกติและสภาพร่างกายไม่ปกติ มีระดับความต้องการด้านการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์ในการออกกำลังกายอย่างเหมาะสม

มนตรี อารีย์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและความต้องการในการออก กกำลังกายของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยาในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร วัดดูประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการในการออกกำลังกายของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยาใน เขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมายคือ พนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา ในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร จำนวน 700 คน การวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2542 ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า

1. พนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยาในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นชาย เป็นโสด อายุระหว่าง 26-32 ปี และ 18-25 ปี มีการศึกษาในระดับ ปริญญาตรี รายได้ต่อเดือน 5,000-15,000 บาท และมีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ 1-2

2. เหตุผลของการออกกำลังกายของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยาในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ คือเพื่อสุขภาพเพื่อความผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อให้มีบุคลิกภาพดี เพื่อความสนุกสนาน เพื่อลดน้ำหนักและเพื่อสังคม

3. พนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยาในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร เลือกวันที่จะออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ในวันธรรมดาและวันหยุดมากที่สุด รองลงมาคือ วันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยออกกำลังกายโดยเฉลี่ย 2 วัน ต่อสัปดาห์ เวลาที่ใช้ในการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬา ครั้งละ 45-60 นาที มากที่สุด รองลงมาคือ 15-30 นาที สถานที่ที่ใช้ในการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเป็นประจำคือสถานที่ออกกำลังกายของเอกชนมากที่สุด รองลงมาคือที่บ้าน และสวนสาธารณะ

4. พนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยาในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬากับเพื่อน เสียค่าใช้จ่ายในการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเป็น ค่าเครื่องดื่ม ค่าอุปกรณ์และค่าเช่าสถานที่ที่มีการติดตามข่าวสารเป็นบางครั้ง ส่วนสื่อที่ใช้ในการติดตามข่าวด้านการกีฬา คือ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสารหรือวารสาร

5. อาการผิดปกติเกี่ยวกับสุขภาพที่พบบ่อยครั้งของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยาในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร มากที่สุด ได้แก่ ปวดหลัง เหนื่อยง่าย เวียนศีรษะ นอนไม่หลับ ปวดเข่า ปวดศีรษะ วิดกกังวล และเครียด

6. พนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยาในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความต้องการสถานที่สำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย และห้องสุขาชาย หญิง ที่ถูก สุขลักษณะ สถานที่ออกกำลังกาย

ดุษฎี สรวงจันทร์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาสาเหตุของปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนเวพุราชิน วัดฤๅษะสงฆ์ เพื่อ ศึกษาปัญหาสาเหตุของปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนเวพุราชิน กลุ่มเป้าหมายที่ทำกรวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกของศูนย์เยาวชนเวพุราชิน สำนักสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 8-12 ปี จำนวน 126 คน โดยมีการวิจัยที่ศูนย์เยาวชนเวพุราชิน เมื่อ พ.ศ. 2545 ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนเวพุราชิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถานที่ และอุปกรณ์ในระดับที่มาก และด้านกิจกรรมการดำเนินงานและด้านส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง

2. สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนเวพุราชิน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อุปกรณ์ ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับที่มาก ด้านสถานที่ ด้านการดำเนินงาน และด้านส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความต้องการในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนเวพุราชิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรม ด้านสถานที่และอุปกรณ์อยู่ในระดับที่มาก และด้านส่วนตัว ด้านการดำเนินงานอยู่ใน

ระดับปานกลาง

สุกัญญา ดอกพุ่ม (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ทักษะของผู้ที่นิยมออกกำลังกายในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการใช้บริการสถานบริการร่างกาย (Fitness Center) วัตถุประสงค์เพื่อ ต้องการทราบทัศนคติของผู้ที่นิยมออกกำลังกายในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการใช้บริการสถานบริการร่างกาย (Fitness Center) มาเปรียบเทียบกับทัศนคติในรายด้านคือ ด้านผลิตภัณฑ์ สถานที่ การส่งเสริมทางการตลาด และด้านราคา ของผู้ที่นิยมออกกำลังกาย กลุ่มเป้าหมายที่ทำการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ออกกำลังกายที่สถานบริการร่างกาย (Fitness Center) โดย การวิจัยที่สถานบริการร่างกาย (Fitness Center) เมื่อ พ.ศ. 2546 ผลที่ได้จากการวิจัยคือ ผู้ที่ นิยมออกกำลังกายมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้บริการสถานบริการร่างกายในด้านผลิตภัณฑ์ สถานที่ การส่งเสริมทางการตลาด และสำหรับด้านราคามีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ในการเปรียบเทียบ ทัศนคติของผู้ที่นิยมออกกำลังกายที่มีต่อการใช้บริการสถานบริการร่างกาย พบว่า ผู้ที่นิยมออก กกำลังกายที่มีอาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ความถี่ในการออกกำลังกายต่อ สัปดาห์ สถานที่ในการออกกำลังกายประจำ และลักษณะค่าใช้จ่ายในการออกกำลังกาย มีทัศนคติ ต่อการให้บริการสถานบริการร่างกายโดยรวมแตกต่างกัน สำหรับผู้ที่นิยมออกกำลังกายที่มีเพศ อายุ เหตุผลในการออกกำลังกาย และประสบการณ์ในการใช้บริการ มีทัศนคติต่อการให้บริการ สถานบริการร่างกายโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ชงชัย บุสสี (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเดินและวิ่งเหยาะๆของ ผู้สูงอายุในจังหวัดสระบุรี วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแรงจูงใจในการเดินและวิ่งเหยาะๆของผู้สูงอายุใน จังหวัดสระบุรี ในด้านสุขภาพและอนามัย ด้านรายได้และผลประโยชน์ ด้านความรักความถนัด และความสนใจ และด้านเกียรติยศชื่อเสียงและสังคม กลุ่มเป้าหมายที่ทำการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้สูงอายุชายและหญิง ที่มาออกกำลังกายโดยการเดินและวิ่งเหยาะๆในสนามกีฬาของอำเภอต่างๆ ของจังหวัดสระบุรี จำนวน 600 คน โดยการวิจัยที่ สนามกีฬาของอำเภอต่างๆ ของจังหวัด สระบุรี เมื่อ พ.ศ. 2547 ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้สูงอายุเพศชาย และเพศหญิง มีแรงจูงใจในการเดินและวิ่งเหยาะๆ ด้านความรัก ความถนัดและความสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสุขภาพและอนามัย อยู่ในระดับมาก ด้านรายได้และผลประโยชน์ และด้านเกียรติยศชื่อเสียงและสังคม อยู่ในระดับน้อยที่สุด
2. ผู้สูงอายุ อาชีพข้าราชการบำนาญและพนักงาน และประกอบอาชีพส่วนตัวทั้ง เพศชาย และเพศหญิง มีแรงจูงใจในการเดินและวิ่งเหยาะๆ ด้านความรักความถนัดและความสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสุขภาพและอนามัย อยู่ในระดับมาก ด้านรายได้และผลประโยชน์ และ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและสังคม อยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. ผู้สูงอายุ ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีแรงจูงใจในการเดินและวิ่งเหยาะๆ ด้านความรักความถนัดและความ สนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสุขภาพและอนามัย อยู่ในระดับมาก ด้านรายได้และผลประโยชน์ และด้านเกียรติยศชื่อเสียงและสังคม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

พนิดา พนิตธารัง. (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ สมรส อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือน อาชีพ รูปแบบผู้มาใช้บริการ ความถี่ในการมาใช้บริการช่วงวันที่มาใช้บริการ ช่วงเวลาที่มาใช้บริการ และรูปแบบการออกกำลังกายที่ชื่นชอบ กลุ่มเป้าหมายที่ทำการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริโภคที่มีต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center จำนวน 405 คน โดยการวิจัยที่ สถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center เมื่อ พ.ศ. 2547 ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริโภคมีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ในด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านราคา และด้านการจัดจำหน่าย ผู้บริโภคมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และพบว่า ด้านการส่งเสริมการตลาดผู้บริโภคมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง

2. ผู้บริโภคที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการส่งเสริมการตลาดมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้บริโภคที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการจัดจำหน่ายมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้บริโภคที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผู้บริโภคที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวม ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ผู้บริโภคที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านการจัดจำหน่าย มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8. ผู้บริโภคที่มีรูปแบบผู้มาใช้บริการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวม และด้านการส่งเสริมการตลาด มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9. ผู้บริโภคที่มีความถี่ในการมาใช้บริการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวม และด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

10. ผู้บริโภคที่มีช่วงวันที่มาใช้บริการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวม และด้านบุคลากรผู้ให้บริการ มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

11. ผู้บริโภคที่มีช่วงเวลาที่มาใช้บริการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวมแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านราคา และด้านการจัดจำหน่าย มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

12. ผู้บริโภคที่มีรูปแบบการออกกำลังกายที่ชื่นชอบต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center โดยรวม ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด มีความเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยภายในต่างประเทศ และงานวิจัยในประเทศ จึงรวบรวมไว้ในส่วนที่สัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับความต้องการกิจกรรม นันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการดำเนินการตามขอบวนการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรจำนวนทั้งสิ้น 1,595 คน สํารวจข้อมูลเมื่อ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2547

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan; 1970: 610) ได้ 315 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเก็บจำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร

หน่วยงานที่สังกัด	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
สำนักงานใหญ่	906	612	1,518	176	160	336
สำนักงานสาขา	31	46	77	24	40	64
รวม	937	658	1,595	200	200	400

ที่มา: พิติษฐ โชติรังสรรค์. (2547, 3 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย กาญจน์ ละอองทอง ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งงานของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

ตำแหน่งงาน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ระดับบังคับบัญชา	366	105
ระดับปฏิบัติการ	1,229	295
รวม	1,595	400

ที่มา: พิเชษฐ โชตริงสรค์. (2547, 3 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย กาญจน์ ละอองทอง
ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น
3 ประเภท คือ กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรม
นันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แบบปลายเปิด
(Open-Ended)

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร
แบบปลายเปิด (Open-Ended)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ จากวารสาร ตำรา
นำมาปรับปรุงใช้

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามจากตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดขอบเขตและโครงสร้างแบบสอบถามความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบและนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และหาค่าความเที่ยงตรง (Validity)
2. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จำนวน 30 คน
3. การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .86
4. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยชี้แจงและอธิบายขั้นตอนการทำแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองพร้อมผู้ช่วย ใช้เวลาเก็บแบบสอบถามประมาณ 2 เดือน ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2547 ถึง 30 พฤศจิกายน 2547
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปSPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences Version / Personal Computer Plus) ดังนี้

1. คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
2. การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ หาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประเมินความต้องการโดยใช้เกณฑ์การประเมิน

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

โดยมีการแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ประเมินดังต่อไปนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์.2538: 9)

ค่าเฉลี่ย 3.67-5.00	หมายถึง	ต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย 2.34-3.66	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33	หมายถึง	ต้องการน้อย

3. การเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงาน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความต้องการ 2 กลุ่ม แล้วทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบค่า ที (t-test) และทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนความต้องการระหว่างกลุ่มที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยการใช้ทดสอบค่า เอฟ (F-test) หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) โดยใช้สถิติทดสอบค่า เอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD

(Least Significant Different ' s Method)

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร นำมาสรุปแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย ใช้สถิติดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- ค่าร้อยละ (Percentage)
- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

5.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่

- ทดสอบค่า ที (t-test statistic)
- ทดสอบค่า เอฟ (F-test statistic)
- ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทดสอบโดยใช้วิธี LSD

(Least Significant Different ' s Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยแบ่งวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอน และเพื่อให้เกิดความหมายที่ตรงผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ และอักษรในการวิเคราะห์ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา (F-distribution)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Mean of Squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับการบอกนัยสำคัญทางสถิติ (Probability)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด โดยแจกแจงความถี่ เป็นคำร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพ อนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการพิเศษ โดยแจกแจงความถี่ เป็นคำร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ตามตัว
แปร เพศ อายุ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด โดยทดสอบค่า ที (t-test) ทดสอบค่า เอฟ (F-test)
และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง เมื่อผลการทดสอบพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant
Different ' s Method)

ตอนที่ 4 ประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร โดยสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่อง ความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ได้แก่
เพศ อายุ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด โดยแจกแจงความถี่ เป็นค่าร้อยละ ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ตำแหน่งงาน
หน่วยงานที่สังกัด

ตัวแปร		ก	ร้อยละ
เพศ	ชาย	200	50.00
	หญิง	200	50.00
	รวม	400	100.00
อายุ	20 - 32 ปี	67	16.70
	33 - 45 ปี	166	41.50
	46 - 60 ปี	167	41.80
	รวม	400	100.00
ตำแหน่งงาน	ระดับบังคับบัญชา	105	26.30
	ระดับปฏิบัติการ	295	73.70
	รวม	400	100.00
หน่วยงานที่สังกัด	สำนักงานใหญ่	336	84.00
	สำนักงานสาขา	64	16.00
	รวม	400	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ตามคุณลักษณะดังนี้

เพศ พบว่า ชาย และหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.00

อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 46-60 ปี และ 33-45 ปี ซึ่งมีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก คิดเป็นร้อยละ 41.80 และคิดเป็นร้อยละ 41.50 ตามลำดับ และกลุ่มอายุที่น้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 20-32 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.70

ตำแหน่งงาน พบว่า ส่วนใหญ่ มีตำแหน่งอยู่ในระดับปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 73.70 และมีตำแหน่งงานอยู่ในระดับบังคับบัญชา คิดเป็นร้อยละ 26.30

หน่วยงานที่สังกัด พบว่า ส่วนใหญ่สังกัดอยู่ในหน่วยงานสำนักงานใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 84.00 และ สังกัดอยู่ในสำนักงานสาขาคิดเป็นร้อยละ 16.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพ อนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการพิเศษ โดยแจกแจงความถี่ เป็นค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตาราง 4-11

ตาราง 4 จำนวน ร้อยละ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ (n=400)

กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพ อนามัยและสมรรถภาพ	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.เดิน – วิ่ง เพื่อสุขภาพ	206	133	59	2	0
ร้อยละ	51.50	33.25	14.75	0.50	0
2.แอโรบิก	120	134	118	28	0
ร้อยละ	30.00	33.50	29.50	7.00	0
3.ลีลาศ	140	110	113	37	0
ร้อยละ	35.00	27.50	28.25	9.25	0
4.โยคะ	147	70	151	32	0
ร้อยละ	36.75	17.50	37.75	8.00	0

ตาราง 4 (ต่อ)

กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพ อนามัยและสมรรถภาพ	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.เปตอง	94	77	85	90	54
ร้อยละ	23.50	19.25	21.25	22.50	13.50
6.กอล์ฟ	113	43	74	103	67
ร้อยละ	28.25	10.75	18.50	25.75	16.75
7.ว่ายน้ำ	84	108	121	54	33
ร้อยละ	21.00	27.00	30.25	13.50	8.25
8.เทเบิลเทนนิส	21	34	142	114	89
ร้อยละ	5.25	8.50	35.50	28.50	22.25
9.แบดมินตัน	49	113	151	57	30
ร้อยละ	12.25	28.25	37.75	14.25	7.50
10.เทนนิส	43	58	91	143	65
ร้อยละ	10.75	14.50	22.75	35.75	16.25
11.วอลเลย์บอล	6	14	100	169	111
ร้อยละ	1.50	3.50	25.00	42.25	27.75
12.บาสเก็ตบอล	0	14	55	174	157
ร้อยละ	0	3.50	13.75	43.5	39.25
13.ตะกร้อ	5	38	66	96	195
ร้อยละ	1.25	9.50	16.50	24.00	48.75
14.ฟุตบอล	50	16	58	45	231
ร้อยละ	12.50	4.00	14.50	11.25	57.75

จากตาราง 4 แสดงว่าความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพ
อนามัยและสมรรถภาพมีความต้องการมากที่สุด 3 อันดับ พบว่า กิจกรรมที่พนักงานต้องการมาก
ที่สุด อันดับแรก คือ เดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 51.50 รองลงมาคือ โยคะ คิดเป็นร้อยละ
36.75 และอันดับ 3 คือ ลีลาศ คิดเป็นร้อยละ 35.00

ตาราง 5 จำนวน ร้อยละ และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยว
ทัศนศึกษา (n=400)

กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา	จำนวน ร้อยละ	ความต้องการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.ทัศนศึกษาภายในประเทศ	400	118	187	94	1	0
ร้อยละ	100.00	29.50	46.75	23.50	0.25	0
2.ทัศนศึกษาดังประเทศ	400	210	135	47	7	1
ร้อยละ	100.00	52.50	33.75	11.75	1.75	0.25
3.การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	400	59	142	174	20	5
ร้อยละ	100.00	14.75	35.50	43.50	5.00	1.25
4.การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	400	149	123	122	5	1
ร้อยละ	100.00	37.25	30.75	30.50	1.25	0.25
5.การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	400	235	109	33	13	10
ร้อยละ	100.00	58.75	27.25	8.25	3.25	2.50
6.การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย	400	37	25	80	143	115
ร้อยละ	100.00	9.25	6.25	20.00	35.75	28.75
7.การท่องเที่ยวเชิงวิทยาศาสตร์	400	52	75	177	62	34
ร้อยละ	100.00	13.00	18.75	44.25	15.50	8.50
8.การท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม	400	59	55	156	89	41
ร้อยละ	100.00	14.75	13.75	39.00	22.25	10.25
9.การท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม	400	84	188	125	3	-
ร้อยละ	100.00	21.00	47.00	31.25	0.75	0
10.การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	400	94	167	126	13	0
ร้อยละ	100.00	23.50	41.75	31.50	3.25	0
11.การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	400	268	96	36	0	0
ร้อยละ	100.00	67.00	24.00	9.00	0	0
12.การท่องเที่ยวเชิงหัตถกรรม	400	223	138	36	3	0
ร้อยละ	100.00	55.75	34.50	9.00	0.75	0

จากตาราง 5 แสดงว่าความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศน
ศึกษา มีความต้องการมากที่สุด 3 อันดับ พบว่า กิจกรรมที่พนักงานต้องการมากที่สุด อันดับแรก
คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมาคือ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คิดเป็น
ร้อยละ 58.75 และอันดับ 3 การท่องเที่ยวเชิงหัตถกรรม คิดเป็นร้อยละ 55.75

ตาราง 6 จำนวน ร้อยละ และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการพิเศษ
(n=400)

กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	จำนวน ร้อยละ	ความต้องการ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.วันรัฐวิสาหกิจ	400	186	113	96	5	0
ร้อยละ	100.00	46.50	28.25	24.00	1.25	0
2.วันสถาปนาธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร	400	214	143	43	0	0
ร้อยละ	100.00	53.50	35.75	10.75	0	0
3.วันใจประสานใจ(วันเกษียณอายุ)	400	216	94	68	21	1
ร้อยละ	100.00	54.00	23.50	17.00	5.25	0.25
4.วันระพี	400	57	152	121	50	20
ร้อยละ	100.00	14.25	38.00	30.25	12.50	5.00
5.วันขึ้นปีใหม่	400	184	115	98	3	-
ร้อยละ	100.00	46.00	28.75	24.50	0.75	0
6.วันจักรี	400	52	147	151	50	0
ร้อยละ	100.00	13.00	37.00	37.75	12.25	0
7.วันสงกรานต์	400	178	81	139	2	0
ร้อยละ	100.00	44.50	20.25	34.75	0.50	0.00
8.วันแรงงาน	400	75	137	160	28	0
ร้อยละ	100.00	18.75	34.25	40.00	7.00	0

ตาราง 6 (ต่อ)

กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	จำนวน		ความต้องการ			
	ร้อยละ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.วันแม่		400	219	141	40	0
	ร้อยละ	100.00	54.75	35.25	10.00	0
10.วันปิยมหาราช		400	69	227	102	2
	ร้อยละ	100.00	17.25	56.75	25.50	0.50
11.วันลอยกระทง		400	141	166	93	0
	ร้อยละ	100.00	35.25	41.50	23.25	0
12.วันพ่อ		400	275	93	32	0
	ร้อยละ	100.00	68.75	23.25	8.00	0

จากตาราง 6 แสดงว่าความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการนันทนาการพิเศษ มีความต้องการมากที่สุด 3 อันดับ พบว่า กิจกรรมที่พนักงานต้องการมากที่สุด อันดับแรก คือ กิจกรรมวันพ่อ คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาคือ กิจกรรมวันปิยมหาราช คิดเป็นร้อยละ 56.75 และอันดับ 3 กิจกรรมวันแม่ คิดเป็นร้อยละ 54.75

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรม
นันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ (n=400)

ด้านกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัย และสมรรถภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1.เดิน – วิ่ง เพื่อสุขภาพ	4.358	0.746	มาก
2.แอโรบิค	3.865	0.927	มาก
3.ลีลาศ	3.883	0.996	มาก
4.โยคะ	3.830	1.019	มาก
5.เปตอง	3.168	1.369	ปานกลาง
6.กอล์ฟ	3.080	1.471	ปานกลาง
7.ว่ายน้ำ	3.390	1.194	ปานกลาง
8.เทเบิลเทนนิส	2.460	1.087	ปานกลาง
9.แบดมินตัน	3.235	1.078	ปานกลาง
10.เทนนิส	2.678	1.217	ปานกลาง
11.วอลเลย์บอล	2.088	0.893	น้อย
12.บาสเก็ตบอล	1.815	0.798	น้อย
13.ตะกร้อ	1.905	1.067	น้อย
14.ฟุตบอลล	2.023	1.418	น้อย

จากตาราง 7 แสดงว่าความต้องการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ
มีความต้องการมาก 3 อันดับแรก พบว่ากิจกรรมที่พนักงานต้องการมากอันดับแรก คือ
การเดิน – วิ่งเพื่อสุขภาพ ($\bar{X} = 4.358$) รองลงมา คือ ลีลาศ ($\bar{X} = 3.883$) และอันดับ 3 คือ
แอโรบิค ($\bar{X} = 3.865$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร
ประเภทกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา (n=400)

กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1.ทัศนศึกษาภายในประเทศ	4.055	0.734	มาก
2.ทัศนศึกษาต่างประเทศ	4.365	0.777	มาก
3.การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	3.575	0.846	ปานกลาง
4.การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	4.035	0.866	มาก
5.การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	4.365	0.946	มาก
6.การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย	2.315	1.214	น้อย
7.การท่องเที่ยวเชิงวิทยาศาสตร์	3.123	1.091	ปานกลาง
8.การท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม	3.005	1.168	ปานกลาง
9.การท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม	3.883	0.735	มาก
10.การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	3.855	0.813	มาก
11.การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	4.580	0.652	มาก
12.การท่องเที่ยวเชิงหัตถกรรม	4.453	0.688	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าความต้องการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา มีความต้องการมาก
3 อันดับแรก พบว่ากิจกรรมที่พนักงานต้องการมากอันดับแรก คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร
($\bar{X} = 4.580$) รองลงมา คือ การท่องเที่ยวเชิงหัตถกรรม ($\bar{X} = 4.453$) และอันดับ 3 คือ
การทัศนศึกษาต่างประเทศ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ($\bar{X} = 4.365$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรม
นันทนาการพิเศษ (n=400)

กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1.วันรัฐวิสาหกิจ	4.200	0.847	มาก
2.วันสถาปนาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร	4.428	0.679	มาก
3.วันใจประสานใจ(วันเกษียณอายุ)	4.258	0.937	มาก
4.วันระพี	3.440	1.041	ปานกลาง
5.วันขึ้นปีใหม่	4.200	0.835	มาก
6.วันจักรี	3.503	0.873	ปานกลาง
7.วันสงกรานต์	4.088	0.898	มาก
8.วันแรงงาน	3.648	0.863	ปานกลาง
9.วันแม่	4.448	0.670	มาก
10.วันปิยมหาราช	3.908	0.663	มาก
11.วันลอยกระทง	4.120	0.756	มาก
12.วันพ่อ	4.607	0.632	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่าความต้องการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีความต้องการมาก 3 อันดับแรก
พบว่า กิจกรรมที่พนักงานต้องการมากอันดับแรก คือ กิจกรรมวันพ่อ ($\bar{X} = 4.607$) รองลงมา คือ
กิจกรรมวันแม่ ($\bar{X} = 4.448$) และอันดับ 3 คือ กิจกรรมวันสถาปนาธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร ($\bar{X} = 4.428$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรม
นันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา
กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (n=400)

กิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัย และสมรรถภาพ	2.984	1.091	ปานกลาง
กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา	3.801	0.877	มาก
กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	4.070	0.808	มาก
รวม	3.618	0.925	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร โดยรวมแล้วพบว่า พนักงานมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านโดยรวมแล้วพบว่า กิจกรรมนันทนาการพิเศษ พนักงานมีความต้องการมาก ($\bar{X} = 4.070$) กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษาพนักงานมีความต้องการมาก ($\bar{X} = 3.801$) กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ พนักงานมีความต้องการกิจกรรมปานกลาง ($\bar{X} = 2.984$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ตามตัว
แปร เพศ อายุ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด โดยทดสอบค่า ที (t-test) ทดสอบค่า เอฟ (F-test)
ปรากฏผลดังตาราง 11-19

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

กิจกรรม	ชาย n=200			หญิง n=200		
	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ
1.กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้าง สุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ	3.375	0.419	ปาน กลาง	2.589	0.468	ปาน กลาง
2.กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยว ทัศนศึกษา	3.917	0.510	มาก	3.683	0.360	มาก
3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	4.269	0.427	มาก	3.870	0.459	มาก
รวม	3.854	0.452	มาก	3.381	0.429	ปาน กลาง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่าความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรม
นันทนาการแตกต่างกัน พบว่าชายมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมมาก แต่หญิงมีความ
ต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าชายและหญิงมีความ
ต้องการกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพปานกลาง ส่วนกิจกรรม
นันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษาพบว่าชายและหญิงมีความต้องการมาก และกิจกรรมนันทนาการ
พิเศษพบว่าชายและหญิงมีความต้องการมากเช่นกัน

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

กิจกรรม	ชาย n=200		หญิง n=200		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้าง สุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ	3.375	0.419	2.589	0.468	17.701	.000
2.กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยว ทัศนศึกษา	3.917	0.510	3.683	0.360	5.276	.000
3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	4.269	0.427	3.870	0.459	9.003	.000
รวม	3.854	0.452	3.381	0.429	14.471	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน แสดงว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ทั้งชายและหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน โดยชายมีความต้องการมากกว่าหญิงและพิจารณาแต่ละรายการก็พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

กิจกรรม	20 – 32 ปี			33 – 45 ปี			46 – 60 ปี		
	n = 67			n = 166			n = 167		
	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ
1.กิจกรรมนันทนาการ									
เสริมสร้างสุขภาพ			ปาน			ปาน			ปาน
อนามัยและสมรรถภาพ	3.164	0.567	กลาง	3.331	0.627	กลาง	2.671	0.625	กลาง
2.กิจกรรมนันทนาการ									ปาน
ท่องเที่ยวทัศนศึกษา	3.925	0.471	มาก	4.114	0.607	มาก	3.431	0.497	กลาง
3.กิจกรรมนันทนาการ									
พิเศษ	4.299	0.461	มาก	4.187	0.760	มาก	3.916	0.564	มาก
รวม	3.696	0.323	มาก	3.780	0.388	มาก	3.346	0.355	ปาน กลาง

จากตาราง 13 แสดงว่าความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน พบว่าอายุอยู่ระหว่าง 20–45 ปี มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมมาก แต่อายุ 46–60 ปี มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอายุอยู่ระหว่าง 20–60 ปี มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพปานกลาง ส่วนกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษาพบว่าอายุอยู่ระหว่าง 20–45 ปี มีความต้องการมาก แต่อายุ 46–60 ปี มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษาปานกลาง และกิจกรรมนันทนาการพิเศษ พบว่าอายุอยู่ระหว่าง 20–60 ปี มีความต้องการมาก

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

	แหล่งของ ความแปร ปรวน	df	SS	MS	F	p
1.กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและ สมรรถภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	23.361	11.680	39.683	.000
	ภายในกลุ่ม	397	116.852	0.294		
	รวม	399	140.213			
2.กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	26.887	13.443	94.722	.000
	ภายในกลุ่ม	397	56.345	0.142		
	รวม	399	83.232			
3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	ระหว่างกลุ่ม	2	5.660	2.830	12.684	.000
	ภายในกลุ่ม	397	88.579	0.223		
	รวม	399	94.239			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	16.679	8.339	62.750	.000
	ภายในกลุ่ม	397	52.761	0.133		
	รวม	399	69.439			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ประเภทกิจกรรม นันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการพิเศษ และกิจกรรมโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันและเพื่อให้ทราบ ว่าแต่ละช่วงอายุมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างไร ในแต่ละประเภท ผู้วิจัยได้ ใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD

ปรากฏผลดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

กิจกรรม			อายุ		
เสริมสร้าง					
สุขภาพอนามัย และสมรรถภาพ	อายุ		20-32 ปี	33-45 ปี	46-60 ปี
		$\bar{X}$	3.05	3.91	4.24
	20-32 ปี	3.05	-	0.016	.000
	33-45 ปี	3.91	-	-	.000
	46-60 ปี	4.24	-	-	-
ท่องเที่ยว					
ทัศนศึกษา	อายุ		20-32 ปี	33-45 ปี	46-60 ปี
		$\bar{X}$	3.24	4.06	4.14
	20-32 ปี	3.24	-	0.009	.000
	33-45 ปี	3.24	-	-	.000
	46-60 ปี	4.14	-	-	-
นันทนาการ					
พิเศษ	อายุ		20-32 ปี	33-45 ปี	46-60 ปี
		$\bar{X}$	2.71	3.50	3.94
	20-32 ปี	2.71	-	0.156	.000
	33-45 ปี	3.50	-	-	.000
	46-60 ปี	3.94	-	-	-
รวม	อายุ		20-32 ปี	33-45 ปี	46-60 ปี
	20-32 ปี		-	0.111	.000*
	33-45 ปี		-	-	.000*
	46-60 ปี		-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่าผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ในแต่ละกลุ่มอายุในความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ก็พบว่ากิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ นั้นกลุ่มอายุ 20–32 ปีมีความแตกต่างกับกลุ่มอายุ 33–45 ปี และ 46–60 ปี โดยยังพบอีกว่า กลุ่มอายุ 33–45 ปี มีความต้องการแตกต่างกับกลุ่มอายุ 46–60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา ก็พบว่ากลุ่มอายุ 20–32 ปีมีความแตกต่างกับกลุ่มอายุ 33–45 ปี และ 46–60 ปี โดยยังพบอีกว่า กลุ่มอายุ 33–45 ปี มีความต้องการแตกต่างกับกลุ่มอายุ 46–60 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และกิจกรรมนันทนาการพิเศษ พบว่ากลุ่มอายุ 20–32 ปี มีความต้องการแตกต่างกับ กลุ่มอายุ 46–60 ปี และในกลุ่มอายุ 33–45 ปีก็มีความต้องการแตกต่างกับกลุ่มอายุ 46–60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามตำแหน่งงาน

กิจกรรม	ระดับบังคับบัญชา n=105			ระดับปฏิบัติการ n=295		
	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ความ ต้องการ
1.กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ	2.876	0.675	ปาน กลาง	3.081	0.685	ปาน กลาง
2.กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา	3.676	0.672	มาก	3.841	0.665	มาก
3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	4.076	0.615	มาก	4.099	0.670	มาก
รวม	3.501	0.435	ปาน กลาง	3.675	0.407	มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่าความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน พบว่า ระดับบังคับบัญชา มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมปานกลาง แต่ระดับปฏิบัติการมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับบังคับบัญชา และระดับปฏิบัติการมีความต้องการกิจกรรม

นันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพปานกลาง แต่กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยว
ทัศนศึกษาพบว่าระดับบังคับบัญชา และระดับปฏิบัติการมีความต้องการมาก และกิจกรรม
นันทนาการพิเศษพบว่าระดับบังคับบัญชา และระดับปฏิบัติการมีความต้องการมากเช่นกัน

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงาน
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่งงาน

กิจกรรม	ระดับบังคับ บัญชา n=105		ระดับปฏิบัติการ n=295		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้าง สุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ	2.876	0.675	3.081	0.685	-1.252	.211
2.กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยว ทัศนศึกษา	3.676	0.672	3.841	0.665	-3.442	.001
3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	4.076	0.615	4.099	0.670	-1.556	.120
รวม	3.501	0.435	3.675	0.407	-2.415	.016

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
กรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า พนักงานธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความต้องการ
กิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน ส่วนกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ
และ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ พนักงานในแต่ละตำแหน่งงานมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

กิจกรรม	สำนักงานใหญ่ n=336			สำนักงานสาขา n=64		
	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
1.กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้าง สุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ	3.020	0.594	ปาน กลาง	2.780	0.547	ปาน กลาง
2.กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยว ทัศนศึกษา	3.830	0.464	มาก	3.640	0.379	ปาน กลาง
3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	4.100	0.478	มาก	3.920	0.507	มาก
รวม	3.678	0.422	มาก	3.413	0.344	ปาน กลาง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
กรุงเทพมหานคร ที่หน่วยงานสังกัดต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
พบว่า พนักงานที่สังกัดหน่วยงานสำนักงานใหญ่มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมมาก
แต่พนักงานที่สังกัดหน่วยงานสำนักงานสาขามีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พนักงานที่สังกัดหน่วยงานสำนักงานใหญ่ และสำนักงานสาขามี
ความต้องการกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพต้องการปานกลาง ส่วน
กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษาพบว่าพนักงานที่สังกัดหน่วยงานสำนักงานใหญ่มีความ
ต้องการมาก แต่พนักงานที่สังกัดหน่วยงานสำนักงานสาขามีความต้องการปานกลาง และกิจกรรม
นันทนาการพิเศษพบว่าพนักงานที่สังกัดหน่วยงานสำนักงานใหญ่ และสำนักงานสาขามีความ
ต้องการมาก

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ
พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

กิจกรรม	สำนักงานใหญ่		สำนักงานสาขา		t	p
	n=336		n=64			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ	3.020	0.594	2.780	0.547	2.964	.003
2.กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา	3.830	0.464	3.640	0.379	3.194	.002
3.กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	4.100	0.478	3.920	0.507	2.641	.009
รวม	3.678	0.422	3.413	0.344	3.647	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
กรุงเทพมหานคร ที่หน่วยงานสังกัดต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่าพนักงานธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน มีความต้องการ
กิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

4.1 กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ

ควรมีผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ ความสามารถและ ประสบการณ์ ให้การดูแลอย่างใกล้ชิด
เพื่อความปลอดภัยและประสิทธิภาพสูงสุด

4.2 กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ บ่อยๆ
อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้กับพนักงาน และเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด
จากการทำงานอีกด้วย

4.3 กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

ควรมีการประชาสัมพันธ์และจัดบอร์ด ประวัติความเป็นมา และความสำคัญในแต่ละ
วันให้มากกว่าเดิม เพื่อให้พนักงานเห็นความสำคัญของวันสำคัญต่างๆ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายปรับปรุง และพัฒนาวางแผนกิจกรรมนันทนาการที่ตรงกับความต้องการของพนักงานมากที่สุด

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร จากการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประกอบการพิจารณา และการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร และสนับสนุนความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน และยังสามารถไปยังการทำงานเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

3. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร
ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

4. พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร
ที่มีหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 1,595 คน สืบรวจข้อมูลเมื่อ

3 พฤษภาคม พ.ศ. 2547

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
ตารางสำเร็จรูปของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan; 1970: 610) ได้ 315 คน ในการวิจัย
ครั้งนี้ผู้วิจัยขอเก็บจำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random
Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคาร
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น
3 ประเภท คือ กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรม
นันทนาการทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปาน
กลาง น้อย น้อยที่สุด แบบปลายเปิด (Open-Ended)

ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรม
นันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร แบบ
ปลายเปิด (Open-Ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยชี้แจงและอธิบายขั้นตอนการทำแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองพร้อมผู้ช่วย ใช้เวลาเก็บแบบสอบถามประมาณ 2 เดือน ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2547 ถึง 30 พฤศจิกายน 2547
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

จากการพิจารณาระดับความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร โดยรวมแล้วพบว่าพนักงานมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านโดยรวมแล้วพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากตาราง 1 พบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร

เพศ พบว่า ชาย และหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.00

อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 46-60 ปี และ 33-45 ปี ซึ่งมีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก คิดเป็นร้อยละ 41.80 คิดเป็นร้อยละ 41.50 ตามลำดับ และกลุ่มอายุน้อยที่สุด คือกลุ่มอายุ 20-32 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.70

ตำแหน่งงาน พบว่า ส่วนใหญ่ มีตำแหน่งอยู่ในระดับปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 73.70 และ คิดเป็นร้อยละ 26.30 มีตำแหน่งงานอยู่ในระดับบังคับบัญชา

หน่วยงานที่สังกัด พบว่า ส่วนใหญ่สังกัดอยู่ในหน่วยงานสำนักงานใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 84.00 และ คิดเป็นร้อยละ 16.00 จะสังกัดอยู่ในสำนักงานสาขา

2. กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ

พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ประเภทกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพก็พบว่า กิจกรรมที่พนักงานต้องการมากที่สุด คือ การเดิน – วิ่งเพื่อสุขภาพ ($\bar{X} = 4.358$) รองลงมา คือ ลีลาศ ($\bar{X} = 3.883$) และในลำดับที่ 3 คือ แอโรบิค ($\bar{X} = 3.865$)

3. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

พบว่า กิจกรรมที่พนักงานต้องการมากที่สุด คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ($\bar{X} = 4.580$) รองลงมา คือ การท่องเที่ยวเชิงหัตถกรรม ($\bar{X} = 4.453$)

และในลำดับที่ 3 คือ การทัศนศึกษาต่างประเทศ และการท่องเที่ยวสุขภาพ ($\bar{X} = 4.365$)

4. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

ก็พบว่า กิจกรรมที่พนักงานต้องการมากที่สุด คือ กิจกรรมวันพ้อ ($\bar{X} = 4.607$) รองลงมา คือ กิจกรรมวันแม่ ($\bar{X} = 4.448$) และในลำดับที่ 3 คือ กิจกรรมวันสถาปนาธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ($\bar{X} = 4.428$)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

5.1 พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ทั้ง 3 ประเภท คือ กิจกรรมนันทนาการ เสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการพิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

5.2 พบว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 45 ปี มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมมาก แต่ในกลุ่มอายุ 46 – 60 ปีนั้นมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวมปานกลาง

และพบว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการพิเศษ และกิจกรรมโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ในแต่ละกลุ่มอายุในความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ก็พบว่า กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ นั้นกลุ่มอายุ 20 – 32 ปีมีความแตกต่างกับกลุ่มอายุ 33 – 45 ปี และ 46 – 60 ปี โดยยังพบอีกว่า กลุ่มอายุ 33 – 45 ปี มีความต้องการแตกต่างกับกลุ่มอายุ 46 – 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในส่วนกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา ก็พบว่า กลุ่มอายุ 20 – 32 ปีมีความแตกต่างกับกลุ่มอายุ 33 – 45 ปี และ 46 – 60 ปี โดยยังพบอีกว่า กลุ่มอายุ 33 – 45 ปี มีความต้องการแตกต่างกับกลุ่มอายุ 46 – 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ พบว่ากลุ่มอายุ 20 – 32 ปี มีความต้องการแตกต่างกับ กลุ่มอายุ 46 – 60 ปี และในกลุ่มอายุ 33 – 45 ปีก็มีความต้องการแตกต่างกับกลุ่มอายุ 46 – 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 พนักงานพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งงานระดับบังคับบัญชา และ ระดับปฏิบัติการมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน ในประเภทกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา และโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า พนักงานธนาคารเพื่อ

การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความต้องการ กิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน ส่วนกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ และ กิจกรรมนันทนาการพิเศษ พนักงานในแต่ละตำแหน่งงานมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

5.4 พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีหน่วยงานที่สังกัดสำนักงานใหญ่ และ สำนักงานสาขา มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยรวม และทั้ง 3 ประเภท คือ กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรม นันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการพิเศษ มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 4 ที่ว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีหน่วยงานที่สังกัด ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

6.1 กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพและสมรรถภาพ

- ควรมีผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ ความสามารถและ ประสบการณ์ ให้การดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อความปลอดภัยและประสิทธิภาพสูงสุด

- ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าเดิม

6.2 กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

- ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ บ่อยๆ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้กับพนักงาน และเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด จากการทำงาน เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์

6.3 กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

- ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่าเดิม

- ควรและจัดบอร์ด ประวัติความเป็นมา และความสำคัญในแต่ละวันให้มากกว่าเดิม เพื่อให้พนักงานเห็นความสำคัญของวันสำคัญต่างๆ

อภิปรายผล

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรกรุงเทพมหานครมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก และมีความ ต้องการโดยรวมมาก พบว่า กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ พนักงานมีความต้องการปานกลาง กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษาพนักงานมีความ ต้องการมาก กิจกรรมนันทนาการพิเศษพนักงานมีความต้องการมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ

พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่ ภารกิจหลัก และความรับผิดชอบในแต่ละวันของพนักงานที่ต้องมีความละเอียดรอบคอบอย่างสูง ที่ต้องทำงานกับข้อมูล ตัวเลข เงินจำนวนมาก รวมถึงการให้บริการลูกค้าที่มีจำนวนมาก ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจากการทำงาน จึงทำให้เกิดความตึงเครียด ส่งผลไปยังการทำงาน ระบบทางร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ รวมถึงปัจจุบันนี้สภาพสังคมและความเป็นอยู่เปลี่ยนไป เช่น การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ การดำรงชีวิตประจำวัน วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และมลภาวะต่างๆ และปัญหา การจราจร สภาพจิตใจ ร่างกาย และอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การใช้เวลาว่าง การออกกำลังกาย ฯลฯ เป็นสาเหตุความกดดันทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และก่อให้เกิดความเครียดตามมา พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร จึงให้ความสำคัญและมีความต้องการในการทำกิจกรรมนันทนาการค่อนข้างสูง ต้องการความสบาย สบายใจ ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สร้างความสมดุลให้กับชีวิต รวมถึงความสมดุลในการแบ่งเวลาทำงาน ทำให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงาน เพิ่มพูนประสบการณ์ และช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร และกิจกรรมนันทนาการยังช่วยลดให้ปัญหาดังกล่าวมาข้างต้นน้อยลงได้ ทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้กำหนดจัดทำโครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพพนักงาน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้พนักงานมีสุขภาพดี มีพลานามัยที่แข็งแรง ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้ยึดหลัก 5อ ของกระทรวงสาธารณสุข มาเป็นแนวทางปฏิบัติ คือ ออกกำลังกาย อาหาร อารมณ์ อโรคา และอนามัยชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ บันเทิง เกิดปรางค์ และ เจษฎา เจียรนัย (2544: 79-80) กล่าวว่า คุณค่าของนันทนาการประเภทพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ ช่วยให้ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทางด้านสุขภาพกายและจิตใจ พัฒนาสมรรถภาพทางกาย สร้างความสมดุลของร่างกาย ผ่อนคลายความตึงเครียด จากการดำเนินชีวิตประจำวัน และซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ อารมณ์ นาวากาญจน์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า บุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานคร มีเจตคติเกี่ยวกับนันทนาการอยู่ในระดับดี

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน โดยเพศชายมีความต้องการมากกว่าเพศหญิงและพิจารณาแต่ละรายการก็พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์กรุงเทพมหานคร มีภารกิจหลัก ความต่างแตกต่างทางด้านสรีระร่างกาย จุดประสงค์ความต้องการกิจกรรมนันทนาการที่ต่างกัน ตลอดจนเรื่องความรับผิดชอบและทัศนคติ

ต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน เช่น เพศชายต้องการ และเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงทางร่างกาย เพื่อสังสรรค์ เป็นต้น แต่เพศหญิงเข้ากิจกรรมนันทนาการเพื่อการรักษารูปร่าง รวมถึงความปลอดภัย และความเหมาะสม ที่เพศหญิงต้องระมัดระวังตัวมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี อารีย์ (2542: บทคัดย่อ) พบว่า พนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยาในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร เพศชายให้เหตุผลของการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเพื่อความผ่อนคลายความตึงเครียดเพื่อให้มีบุคลิกภาพดี เพื่อความสนุกสนาน เพื่อลดน้ำหนักและเพื่อสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดา ปันบรรจง (2544: บทคัดย่อ) พบว่า เพศชายมีความต้องการออกกำลังกายในลานกีฬากลุ่มเจ้าพระยา ของกรุงเทพมหานคร มากกว่าเพศหญิง รวมทั้งกิจกรรมที่ต้องการออกกำลังกายก็แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ธวัชชัย แสนชมภู (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในภาคเหนือเกี่ยวกับความต้องการในการจัดกิจกรรมกีฬาและออกกำลังกายไม่แตกต่างกัน

3. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการพิเศษ และกิจกรรมโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์กรุงเทพมหานครในแต่ละช่วงอายุ มีความพร้อมทางร่างกาย สถิติปัญญา ประสบการณ์ ความชำนาญที่แตกต่างกัน รวมถึงทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการความถนัดและทักษะทางกิจกรรม แต่ละช่วงอายุของพนักงานย่อมมีจุดประสงค์ในกิจกรรมนันทนาการที่ต้องการแตกต่างกัน อยู่ที่ช่วงอายุใดต้องการนำไปเพื่อใช้ประโยชน์เรื่องใด เช่น ช่วงอายุตอนต้นของการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พนักงานอาจจะต้องการกิจกรรมนันทนาการที่สร้างความแข็งแรงให้กับร่างกาย สร้างความพร้อมของร่างกายเพื่อประโยชน์ต่อการทำงาน ปรับปรุงบุคลิกภาพ หรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพื่อประสบการณ์การทำงานที่มีประสิทธิภาพ ในช่วงอายุ และระดับการปฏิบัติงานขั้นสูงต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 30-36) กล่าวว่าลักษณะพื้นฐานของนันทนาการ คือการเพิ่มพูนประสบการณ์ กระบวนการทางนันทนาการ ก่อให้เกิดการพัฒนาทางอารมณ์สุข จึงเป็นประสบการณ์หรือคุณภาพชีวิตของบุคคล หรือชุมชนที่จะพึงหาได้ กิจกรรมหลายอย่างต้องมีการเตรียมตัว เตรียมความพร้อมก่อนผู้เข้าร่วมอยากสร้างความประทับใจหรือความทรงจำเดิม เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์กรุงเทพมหานครช่วงอายุตอนกลางของการปฏิบัติงานของ พนักงานอาจจะต้องการกิจกรรมนันทนาการเพื่อเป็นกลยุทธ์ปรับเปลี่ยนการทำงานของตนให้พัฒนาก้าวหน้า มีประสิทธิภาพ

เพื่อเป็นประโยชน์กับการทำงานของตน และโดยรวมขององค์กร และเพื่อเป็นพื้นฐาน แนวทางการปฏิบัติงานให้กับรุ่นต่อไป และช่วงอายุตอนกลางของการปฏิบัติงานเป็นช่วงที่มีการ เปลี่ยนแปลง พัฒนาศู่การปฏิบัติงานและหน้าที่ระดับสูงขึ้นไปจึงทำให้มีความเครียด และกดดันกับการทำงาน ค่อนข้างสูง จึงต้องการกิจกรรมนันทนาการเพื่อผ่อนคลายภาวะความตึงเครียดทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และต้องการกิจกรรมนันทนาการเพื่อการพบปะผู้คน และการเข้าร่วมสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ บันเทิง เกิดปรากฏ์และ เจษฎา เจียรณัย (2544: 70-71) กล่าวถึง คุณค่าของ นันทนาการ ว่า

1. เป็นศูนย์กลางของชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. เปิดโอกาสการทำงาน เพื่อการสร้างโปรแกรมนันทนาการ
3. ใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ของชุมชน เพื่อก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีของชุมชน
4. เปิดโอกาสให้บุคคลได้รู้จักสมาชิกใหม่ สร้างมนุษยสัมพันธ์
5. เป็นการทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน

และช่วงอายุตอนปลายของการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์กรุงเทพมหานคร เป็นช่วงผ่อนคลายของการปฏิบัติงาน และทางร่างกาย จึงต้องการ กิจกรรมนันทนาการที่เน้นเกี่ยวกับร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และกิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้เกษียณไปแล้ว เพื่อป้องกันและคลายความเหงา และความวิตกกังวลหลังจากเกษียณอายุการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ บีล (Beal. 1986: 157) ศึกษาพบว่า กิจกรรมนันทนาการ ประเภทการเดินร่ำช่วย ลดความวิตกกังวลและความดันโลหิตในผู้สูงอายุ รวมทั้งพัฒนาด้านร่างกายและจิตใจให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราวัฒน์ จันทสิทธิ์ (2540: บทคัดย่อ) พบว่าความต้องการการจัดการด้านการออกกำลังกายและกิจกรรมนันทนาการของประชาชนในเขตเทศบาลภาคเหนือ ระหว่างกลุ่มอายุ ระหว่าง15-30ปี อายุระหว่าง131-45ปี และ 46 ปีขึ้นไป มีความต้องการ การจัดการด้านการออกกำลังกายและกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจบพร สุนรัตนกุล (2544: บทคัดย่อ) พบว่า อายุที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

4. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความต้องการ กิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบในส่วนของงานที่รับผิดชอบอยู่

แตกต่างกัน ซึ่งระดับบังคับบัญชาต้องการผ่อนคลายความตึงเครียด เนื่องจากต้องรับผิดชอบในหน้าที่อย่างสูง กิจกรรมนั้นหนทางการทางด้านกลุ่มสัมพันธ์เป็นผลดีกับระดับปฏิบัติการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกเมธ ปิ่นแก้ว (2540: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีโอกาสในการอบรมเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมนั้นหนทางการต่างกันมีระดับความคิดเห็นด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารมณ นาวากาญจน์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า บุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานคร มีเจตคติเกี่ยวกับนั้นหนการไม่แตกต่างกัน

5. ความต้องการกิจกรรมนั้นหนการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนั้นหนการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่าพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ที่มีหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนั้นหนการแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ สถานที่ของสำนักงานใหญ่จะมีพื้นที่ของสถานที่ตั้งที่พื้นที่ใหญ่กว่าสำนักงานสาขา จึงมีความสะดวกต่อการทำกิจกรรมนั้นหนการที่ต่างกัน รวมถึง อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก และงบประมาณต่าง ๆ ซึ่งทางสำนักงานใหญ่ จัดให้ตามแต่ละสาขา และมีการเปิดกระจายเสียงตามสาย ทุกวันทำการของธนาคาร ระหว่างเวลา 15.00-15.15 น. เพื่อให้พนักงานผ่อนคลายกล้ามเนื้อที่อาจจะอ่อนล้าจากการทำงานทั้งวัน เพิ่มความกระตือรือร้น ให้พนักงานมีความกระฉับกระเฉงมากขึ้น ทั้งนี้อาจเกิดจากการกระตุ้น และแรงจูงใจของพนักงานที่ต่างกัน ความต้องการกิจกรรมนั้นหนการในหน่วยงานที่สังกัดจึงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรศักดิ์ ธีรรักษา (2546: บทคัดย่อ) พบว่า สมาชิกที่มาใช้บริการศูนย์ออกกำลังกายขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความต้องการออกกำลังกาย มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความต้องการกิจกรรมนั้นหนการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานครมีความต้องการกิจกรรมนั้นหนการอยู่ในระดับมาก ดังนั้นควรจะต้องมีการส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมนั้นหนการ อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาให้อยู่ในระดับที่เป็นมาตรฐานในระดับดีเช่นนี้ตลอดไป

2. ผลการศึกษาพบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานครที่มี เพศ อายุ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด ต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนั้นหนการที่แตกต่างกัน

ควรจัดกิจกรรมนันทนาการที่พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร มีความต้องการไม่แตกต่างกัน

3. กิจกรรมการเดิน-วิ่ง เพื่อสุขภาพ การกุศล ที่ทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจัดดำเนินการอยู่ตลอด ซึ่งเป็นโครงการที่มีผู้สนใจและเข้าร่วมมาก จึงอยากให้ทำการประชาสัมพันธ์เป็นวงกว้างกว่าเดิม เพื่อจะได้เป็นที่รู้จักของประชาชนที่สนใจ และหน่วยงานอื่น

4. จัดทำสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ โทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

5. ให้ความหมายของคำว่ากิจกรรมนันทนาการ อย่างถูกต้องชัดเจน และเข้าใจตรงกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติมที่มีผลต่อความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

2. ศึกษาปัจจัยเปรียบเทียบที่มีผลต่อความต้องการกิจกรรมนันทนาการของหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

3. ควรมีการศึกษาถึงสภาพ ปัญหาของกิจกรรมนันทนาการในแต่ละกิจกรรมที่เป็นความต้องการมากที่สุดเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้พึงพอใจกับกลุ่มพนักงานมากที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกเมธ ปิ่นแก้ว. (2540). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดการ
กิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- จิราวัจน์ จันทสิทธิ์. (2539). ความต้องการการจัดการด้านการออกกำลังกายและกิจกรรม
นันทนาการของประชาชนในเขตเทศบาลภาคเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัดสำเนา.
- จุไร ชันประเสริฐ. (2531). มนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ชงชัย บุสสี. (2547). แรงจูงใจในการเดินและวิ่งเหยาะของผู้สูงอายุในจังหวัดสระบุรี.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ดุษฎี สรวงจันทร์. (2545). การศึกษาปัญหาสาเหตุของปัญหาและความต้องการในการ
แก้ไขปัญหายุ่งเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนเวฬุราชินี.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2547). ประวัติ. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม
2547, จาก: <http://www.baac.co.th>.
- _____. (2547). โครงสร้างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. สืบค้นเมื่อ
1 พฤษภาคม 2547, จาก: <http://www.baac.co.th>.
- _____. (2547). โครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพองค์กรและสุขภาพพนักงาน.
กรุงเทพฯ: แผนกสวัสดิการ กองสวัสดิการและแรงงานสัมพันธ์
ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ.
- ธวัชชัย แสนชมภู. (2545). สภาพและความต้องการในการจัดกิจกรรมกีฬาและออกกำลังกาย
ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในภาคเหนือ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัดสำเนา.
- ธีรศักดิ์ ติรักษา. (2546). ความต้องการการออกกำลังกายของสมาชิกศูนย์ออกกำลังกาย
ขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

- บันเทิง เกิดปรำงค์ และ เจษฎา เจียรณัย. (2544). *นันทนาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ปณิธาน ไปร้งสละ. (2541). *ความต้องการในการออกกำลังกายของทหารผ่านศึกในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- พินดา พินิตำรง. (2547). *ความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อสถานออกกำลังกาย Clark Hatch Fitness Center*. สารนิพนธ์ บช.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- พิศิษฐ โชติรังสรรค์. (2547, 3 พฤษภาคม). สัมภาษณ์โดย กาญจน์ ละอองทอง ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- มนตรี อารีย์. (2542). *สภาพและความต้องการในการออกกำลังกายของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยาในเขตจังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- มานิต มานิตเจริญ. (2528). *พจนานุกรมไทย*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2523). *หลักและวิธีการพลศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วินัย พรหมอินทร์. (2531). *ทัศนคติค่านิยมและความต้องการของชาวชนบทไทยที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่มีการพัฒนาต่างกัน และมีพฤติกรรมในครอบครัวต่างกัน*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). *นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา ดอกพุ่ม. (2546). *ทัศนคติของผู้ที่นิยมออกกำลังกายในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการใช้บริการสถานบริหารร่างกาย (Fitness Center)*. สารนิพนธ์ บช.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุวิมล ตั้งสัจพจน์. (2541). *พลศึกษาและนันทนาการ*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- อารมณ นาวากาญจน์. (2546). *เจตคติเกี่ยวกับนันทนาการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: (รายงานการวิจัย). คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). *นันทนาการกับสังคม*. กรุงเทพฯ: (เอกสารประกอบการสอน).

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

- Amorase, Tony and Horn, Thelma S. (1995, July). A Season – Long Examination of Intrinsic Motivation in First Year College Athletes: Relationships with Coaching Behavior. *Journal of Sport and Exercise Psychology*. 17 (20): 23-25.
- Beal, Rayma Korbpatrick. (1986, May). The Effect of a Dance/Movement Activity Program on The Successful Adjustment to Aging in the Active/Independent older Adult. *Dissertation Abstracts International*. 20 (7): 158.
- Byrd, O.E. (1963, June). A Survey of Beliefs and Psychiatrists on the Relief of Tension by Moderate Exercise, *Journal of School Health*. 11 (33.):426-427.
- Griffin, Lean Everrest. (1967, March). An Evaluation of Physical Education program for men In Selected University. *Dissertation Abstracts International*. 27 (16): 3707-3708.
- Kraus, R.G. (1984, March). *Recreation and Leisure in modern Society*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall Inc.
- Mitchell, Stephen Andrew. (1992, May). Perceptions of Learning Environment and Intrinsic Motivation in Physical Education: Predictive Relationships with Achievement Goals and Perceived Ability (Motivation). *Dissertation Abstracts*. 53 (11): 173.
- Muller, Susan Marie. (1993, December). The Effects of Exercise-Induced Changes on Self-Concept. *Dissertation Abstracts*. 4 (3): 128.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นายพนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. ชื่อ นายชัยโรจน์ สายพันธุ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. ชื่อ นางกนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สังกัด ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4. ชื่อ นายสมควร โพธิ์ทอง
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

5. ชื่อ นายพิทยา นันทวิจิตร
ตำแหน่ง หัวหน้าแผนกสวัสดิการ กองสวัสดิการและแรงงาน
สัมพันธ์
สังกัด แผนกสวัสดิการ กองสวัสดิการและแรงงานสัมพันธ์
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 3 ตอน

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงาน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

ประเภทที่ 1 กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ

ประเภทที่ 2 กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

ประเภทที่ 3 กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจงในแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริงหรือน่าจะเป็นจริงมากที่สุด ครบถ้วนทุกข้อ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบต่อนำที่การทำงานของท่าน คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาเท่านั้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวกาญจน์ ละอองทอง

นิสิตปริญญาโท

สาขาการจัดการนันทนาการ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริง
ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 20-32 ปี

() 33-45 ปี

() 46-60 ปี

3. ตำแหน่งงาน

() ระดับบังคับบัญชา

() ระดับปฏิบัติการ

4. หน่วยงานที่สังกัด

() สำนักงานใหญ่

() สำนักงานสาขา

ตอนที่ 2 ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องความต้องการของท่านในแต่ละ
กิจกรรม และเติมกิจกรรมที่ท่านต้องการลงในช่องว่างที่กำหนดให้

กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ หมายถึง
กิจกรรมที่มุ่งเน้นให้คุณค่าเพื่อพัฒนาส่งเสริมสุขภาพพลานามัยและสมรรถภาพทางกายและจิตใจ

กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้าง สุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เดิน – วิ่ง เพื่อสุขภาพ					
2. แอโรบิค					
3. ลีลาศ					
4. โยคะ					
5. เปตอง					
6. กอล์ฟ					
7. ว่ายน้ำ					
8. เทเบิลเทนนิส					
9. แบดมินตัน					
10. เทนนิส					
11. วอลเลย์บอล					
12. บาสเกตบอล					
13. ตะกร้อ					
14. ฟุตบอล					
15. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
.....					
.....					

กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างความประทับใจ มีความซาบซึ้งในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน และสังคม และการท่องเที่ยวทัศนศึกษาส่งเสริมพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยว ทัศนศึกษา	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ทัศนศึกษาภายในประเทศ					
2. ทัศนศึกษาดังประเทศ					
3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (เช่น ชมระบบกระบวนการ ที่เกิดขึ้นทางธรรมชาติ น้ำตก ป่าเขา วนอุทยาน)					
4. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (เช่น โครงการคืนเต่าสู่บ้านเกิด โครงการคืนปะการังสู่ท้องทะเล)					
5. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (เช่น อาบน้ำแร่ สปา นวดแผนโบราณ)					
6. การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (เช่น ขี่จักรยานเสือภูเขา ปีนหน้าผา)					
7. การท่องเที่ยวเชิงวิทยาศาสตร์ (เช่น พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ท้องฟ้าจำลอง)					
8. การท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม (เช่น เชื้อเพลิงน้ำ อู่ต่อเรือ นิคมอุตสาหกรรม)					

กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยว ทัศนศึกษา	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. การท่องเที่ยวเชิงประเพณี วัฒนธรรม (เช่น แหล่งไฟ ผีตาโขน ประเพณี ดักบาตรดอกไม้)					
10. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ภูเรือ อุทยานประวัติศาสตร์บ้านเชียง อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย)					
11. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (เช่น เทศกาลผลไม้ เปิดสวนชิม ผลไม้ ฟาร์มปศุสัตว์)					
12. การท่องเที่ยวเชิงหัตถกรรม (เช่น งานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เครื่องปั้นดินเผาชาวเกาะเกร็ด)					
13. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
.....					
.....					

กิจกรรมนันทนาการพิเศษ หมายถึง กิจกรรมที่เข้าร่วมในโอกาส เทศกาลพิเศษ ลักษณะ
กิจกรรมจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของงาน มีขึ้นเป็นครั้งคราว ทั้งกำหนดในวันเวลาที่แน่นอน
และกำหนดขึ้นเองตามความเหมาะสม

กิจกรรมนันทนาการพิเศษ	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. วันรัฐวิสาหกิจ					
2. วันสถาปนาธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร					
3. วันใจประสานใจ (วันเกษียณอายุ)					
4. วันระพี					
5. วันขึ้นปีใหม่					
6. วันจักรี					
7. วันสงกรานต์					
8. วันแรงงาน					
9. วันแม่					
10. วันปิยมหาราช					
11. วันลอยกระทง					
12. วันพ่อ					
13. อื่นๆ (โปรดระบุ)					
.....					
.....					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติมลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. กิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

2. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

3. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ

.....

.....

.....

.....

.....

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกาญจน์ ละอองทอง
วันเดือนปีเกิด	24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	283/13 หมู่ 2 ซอยปากเกร็ด-แจ้งวัฒนะ 32 ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2533 ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนชลประทานวิทยา จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาตอนปลาย (อังกฤษ-ฝรั่งเศส) โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2544 นิเทศศาสตรบัณฑิต (นศ.บ.) สาขาการโฆษณา มหาวิทยาลัยศรีปทุม พ.ศ. 2548 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ